

NAŠA KOMUNA

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL LJUBLJANA - VIČ - RUDNIK

Leto IV.

Ljubljana, januar 1964

PO 228/1966

Številka 1

PRED JAVNIMI RAZPRAVAMI NAŠIH OBČANOV

V statutu naj se zrcali njegova trajnejša vrednost in pomen

- V preteklem obdobju je predstavljalo sprejetje zvezne in republiške ustave sre-
- dišče vseh družbeno-političnih dogajanj tudi v naši občini. To je bilo obdobje živahne
- politične aktivnosti, ki je v najbolj množičnih oblikah razgibala vse naše občane. Na
- prek 200 razpravah, tribunah, zborovanjih in predavanjih, je aktivno sodelovalo na
- tisoče občanov, ki so živahno razpravljali o predosnutku ustave ter z zreli in pa
- naprednimi mnenji izražali svoje pripombe ter dajali vrsto novih pobud, kako naj
- ustava ureja naš nadaljnji družbeni razvoj.

Tako aktivno množično udeležbo vseh delovnih ljudi v razpravah o novi ustavi lahko upravičeno imenujemo najbolj množični plebiscit v zgodovini nove Jugoslavije, kjer so se vsi državljani z navdušenjem izražali za takšno pot graditve naše socialistične družbene ureditve kot jo nakazuje ustava.

Vse ustavne razprave pa so obenem pomenile že priprave za sprejem statuta občine in statuten delovnih organizacij ter so v mnogem prispevale k urejanju dejavnosti in družbenih odnosov v komuni. Že te ustavne razprave so se v veliki meri nagibale v širše razpravljanje o družbenem življenju v komuni, krajevni skupnosti in delovni organizaciji. Vse te razprave so bile nadvse skrbno spremljane in proučevane.

Posebna statutarna komisija, ki jo je imenoval še občinski ljudski odbor je zbirala vsa mnenja, pripombe in razne predloge iz teh ustavnih razprav in ji je vse to služilo kot pomembno gradivo k sestavi prvega osnutka naše občine.

Ta osnutek pa je bil še v mnogem nepopoln in pomanjkljiv, predstavljal pa je pomembno gradivo, na osnovi katerega so se vršile številne razprave o tem osnutku. Občinski odbor SZDL je bil pobudnik vrste posebnih razprav, tako imenovanih tribun, kjer se bila podrobno obravnavana posamezna področja družbenega življenja v komuni. Tako so v ožjem krogu družbenih delavcev in strakovnjakov bila temeljito obravnavana vprašanja statutarnega urejanja zdravstva, socialnega varstva šolstva, varstva in vzgoje otrok, prosvetne dejavnosti, krajevnih skupnosti itd. Te tribune so statutarne gradino temeljito proučile in dale vrsto konkretnih predlogov.

Prav tako so se vršile številne razprave tudi v krajevnih organizacijah SZDL in v krajevnih skupnostih, v delovnih organizacijah in tako naprej.

Vse te razprave v katerih so se izražala številna mnenja, predlogi in napotki, so v mnogem prispevale k uspešnejšemu reševanju pomembnih vprašanj odnosov v komuni.

Kljub tako širokim razpravam, ki so se že vršile, pa statutarna komisija smatra, da še vedno obstajajo v osnutku pomanjkljivosti, katere bo mogoče popraviti le z uspešno organiziranimi razpravami, ki bodo k izboljšanju statuta prav gotovo še mnogo prispevale.

Statut naj bo predvsem akt, ki bo imel trajnejši pomen, na drugi strani pa ne sme biti pretog, da bi zaradi pravnega formalizma omejeval razvoj naprednejših oblik družbenega življenja v komuni. Zato mora biti tak, da ga bo po potrebi možno dopolniti in spremeniti, kakor bo to pač zahteval razvoj nadaljnjega življenja.

V tem statutu tudi ni bilo mogoče podrobneje urediti vseh področij družbenega življenja v komuni in statut le načelno ureja nekatera važnejša vprašanja, ki so pomembna za življenje in delo v komuni, za delo in organizacijo organov oblasti in družbenega samoupravljanja za pravice in dolžnosti občanov, odnose med delovnimi organizacijami in občino itd.

Že v nekaterih dosedanjih razpravah so prihajali do izraza nekateri predlogi, ki jih zato komisija ni mogla upoštevati. Tako niso

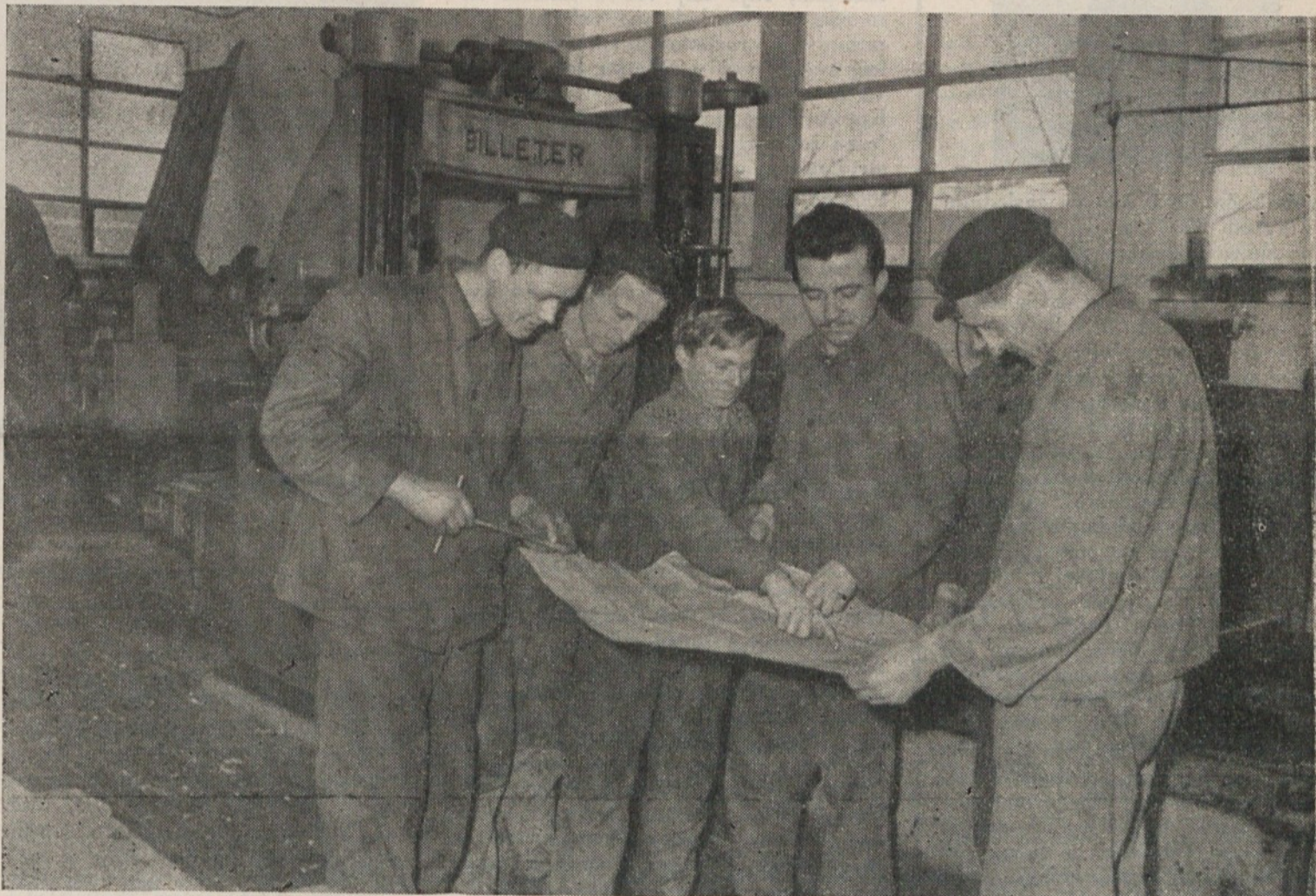
podrobneje obravnavane v statutu nekatere zadeve, katerim že ustava sama daje dovolj poudarka. Vrsta predlogov pa se nanaša na vprašanja, ki so že urejena z različnimi zakoni

za razvoj in poglobljanje samoupravljanja v občini in delovnih organizacijah ob čim širšem in neposrednejšem sodelovanju vseh delovnih ljudi. Trdne temelje za razvoj in krepitev celotne družbene ureditve in materialne osnove komune pa daje tudi nov gospodarski sistem, ki temelji na doslednem uveljavljanju načela delitve dohodka po vloženem delu.

Ob teh pogojih obravnava osnutek statuta načrten in skladen razvoj gospodarstva in drugih služb v komuni, ter družbeno vlogo občine v gospodarskem razvoju in sistemu financiranja

organov družbenega upravljanja pri občinski skupščini, bodo v znaatni meri prispevali k boljšemu delovanju družbenih služb.

Te dni je dala občinska skupščina v javno obravnavo osnutek statuta občine. Osnutek statuta je občinska skupščina že obravnavala na skupni seji z občinskim odborom SZDL in občinskim sindikalnim svetom, kjer je bil sprejet zaključek, da osnutek statuta vsekakor ni popoln ter je v njem potrebno še marsikaj izpopolniti, vendar je bil sprejet sklep, da je



Razprave o statutih delovnih organizacij so zajele pri nas domala že sleherni delovni kolektiv — Tudi v ŽIČNICI je to pot stekla beseda o novi tovarniški „ustavi“

in posebnimi predpisi. Osnutek statuta tudi ne določa konkretnije delovanja posameznih področij družbenega življenja v komuni, predvsem družbenih služb, ker bi s tem postavili preozke okvire za nadaljnje izpopolnjevanje obstoječih odnosov ter krepitev in poglobljanje sistema samoupravljanja v komuni. Osnutek statuta skuša dosledno zagotavljati samostojnost in samoupravnost vseh delovnih organizacij ter obenem onemogoča kakršnokoli upravno administrativno poseganje v pristojnosti delovnih organizacij.

V statutu se uveljavljajo težnje po demokratičnem odločanju in izvrševanju vseh družbenih zadev neposredno po občanih ali organih družbenega samoupravljanja. Tako je v osnutku občina zasnovana na demokratičnih odnosih ter vzajemni povezanosti občanov in njihovih organizacij. Osnutek tudi nakazuje poti in pa možnosti za nadaljnje izpopolnjevanje družbenih odnosov s krepitevijo samoupravnih organov. Pogoji takega delovanja družbenih mehanizmov v komuni sta vsekakor družbeni nadzor in javnost dela vseh organov in organizacij kar osnutek jasno poudarja. Komuna temelji na samoupravnosti in samostojnosti delovnih organizacij ter zagotavlja široke pogoje in možnosti

družbenih služb. Občina in njeni organi opravljajo pomembne naloge pri programiranju in usklajevanju gospodarskega razvoja ter sodelujejo z delovnimi organizacijami pri reševanju problemov proizvodnje in gospodarjenja. Odnosi med delovnimi organizacijami in občino v današnjih pogojih družbenega življenja, temeljijo predvsem na družbenih normah, vzajemnem sodelovanju in skupnih interesih proizvajalcev in potrošnikov. Ti odnosi še niso povsem usklajeni in jasni, zato bo razvoj nujno privedel do naprednejših in novih rešitev v odnosih med delovnimi organizacijami in komuno, kar bo vodilo k uspešnejšemu in še hitrejšemu razvoju gospodarstva. Temeljite razprave, predvsem v delovnih organizacijah bodo lahko marsikaj pripomogle k ustrežnejšemu reševanju teh vprašanj v statutu.

Področje delovanja družbenih služb, kar je ena temeljnih nalog občine, obravnava osnutek statuta predvsem v težnji za čim uspešnejšim zadovoljevanjem potreb občanov z zagotavljanjem finančnih sredstev ter s pomočjo krepitev vloge samoupravnega sistema v delovnih organizacijah na teh področjih. Ustrezni načini financiranja ter krepitev družbene vloge svetov kot politično izvršilnih organov in pa

kljub temu zrel, in da ga občani čim bolj temeljito obravnavajo ter s konstruktivnimi predlogi in mnenji prispevajo k dokončnejšim določbam statuta.

V prvi letošnji številki berite:

- Osnutek statuta naše občine pred občani
- Visoka društvena jubileja
- Od skromnih začetkov do visokih priznanj
- Obetajoča prihodnost, ki ne pozna meja
- Rakitna — novo rekreacijsko središče
- Ali že veste, da...
- „Naša komuna“ se predstavlja svojim bralcem
- Na Igu so zapele prve lopate
- „Kekec“ na škofeljskem odru
- Urednik vam
- Zanimivosti iz naših krajev
- Odločneje kot kdajkoli poprej, slikanica in še marsikaj

IN MEMORIAM

Jože Mesarič

Ob zaključku redakcije smo prejeli žalostno novico, da je 14. januarja na neurološko-kirurški oddelku ljubljanske bolnišnice nenadoma preminil Jože Mesarič, direktor Komunalnega podjetja Vič in nekdanji predsednik občinskega sindikata sveta Vič-Rudnik.

Pokojni Jože Mesarič se je rodil 16. oktobra 1925 v Petetincih. Izhaja iz delavske družine. Že v zgodnji mladosti se je pridružil naprednemu gibanju, ki ga je prevečala domala slehera njegova



misel. Že 1947. leta ga zasledimo v vrstah SKOJ-a, od 1945 pa v organizaciji naših sindikatov. Leto dni kasneje srečamo Jožeta Mesariča na vodilnem mestu v sindikalni podružnici Celjskih opekarn, kasneje v podružnici ljubljanske opekarn „Grad“, leta 1955 pa kot tajnika občinskega sindikalnega sveta Ljubljana-Vič. Na tem delovnem mestu je ostal vse do leta 1957, dve leti pozneje pa ga je delovna vnema, ki se mu je vsesala kot vsakdanja potreba, pripeljala spet na naš sindikalni svet, kjer je bil najprej tajnik, od leta 1961 pa njegov predsednik. Pred poldrugim letom je odšel Jože na novo delovno mesto kot direktor Komunalnega podjetja Vič, kjer ga je doletela tudi prežgodnja smrt.

Bil je član občinskega komiteja ZKS, plenuma in predsedstva občinskega sindikalnega sveta, aktivno pa je deloval tudi v drugih družbeno-političnih in množičnih organizacijah v naši občini.

S smrtjo Jožeta Mesariča smo izgubili izredno delovnega in priljubljenega tovariša, naš list pa svojega nepogrešljivega sodelavca, ki mu je bil zvest vse od časa, ko smo v „Naši komuni“ odprli njeno prvo stran.

Svojcem izrekamo naše najgloblje sožalje.

Iz Daljne vasi

V okviru praznovanja Dneva JLA je na pobudo Društva prijateljev mladine obiskal Dakijev odred v Daljni vasi, Janko Mehle, ki je med NOV doživel med drugim tudi napad na Drvar.

Kot domačin je s toplo domačo besedo opisal napad na Drvar. Ker je tudi sam doživel napad na Drvar, je bilo njegovo pripovedovanje še toliko bolj prepričljivo, našim pionirjem pa je približal slavne dneve naše borbe za svobodo. Ravnatelj osemletke iz Šmartnega pod Šmarno goro je za zaključek zavrtil še film in s tem lepo dopolnil pripoved tovariša Mehleta. Pionirji so se izvajalcem pristrčno zahvalili in ob koncu izvedli kratek kulturni program.

MED DELOVNIMI KOLEKTIVI

Obetajoča prihodnost, ki ne pozna meja

25. december 1963. Dan, ki bo ostal v kroniki ljubljanske „Žižnice“ zapisan z zlatimi črkami. Teden dni pred koncem leta je kolektiv tega podjetja ob Tržaški cesti prvič v svoji zgodovini dosegel 1 milijardo celotnega dohodka. Še več. Do konca poslovnega leta so v tem našem delovnem kolektivu zabeležili celotni dohodek v vrednosti 1 milijarde 3 milijonov in 700 tisoč dinarjev. Uspehi, ki se mu prav gotovo ni nihče nadejal. S to delovno zmago se je „Žižnica“ uvrstila med naša redka podjetja, kaj redka „milijardna“ podjetja. Sicer pa prepustimo raje besedo kar direktorju Stanetu Grči:

„Prvič v naši zgodovini smo 25. decembra lani dosegli ta delovni uspeh. Ne govorim rad o naših uspehih in o zaslugah, raje kaj več o načrtih in morda o tem, kako so nekateri bili pesimistično razpoloženi spričo naše nič kaj smeje poti v začetku leta. Predvsem je bila tu bojazen za naš trg. Kot je znano, je kupec naših izdelkov lesna industrija, in po spremembi instrumentov v lesni industriji, ki so pogojeni s strojno lesno opremo, so šle stvari le precej na bolje. Narasla je kupna moč in to je bil vzrok, da smo v našem delovnem načrtu krenili na pot hitrejših proizvodnih uspehov. In kaj je še toliko bolj zanimivo, zdaj, ko govorimo o naši „milijardi“. Morda se sliši malce čudno, vendar pa je res, da smo dosegli večjo vrednost plačane kot fakturirane realizacije!“

Ko se beseda odtuji od proizvodnih obveznosti, ki so bile lani kar precejšnje, in se pridruži mislim o letošnjih načrtih in obetih, je direktor Stane Grča, spet vmes:

„Za čas si oglejmo še nekaj proizvodnih uspehov. V letu 1963 smo povečali proizvodnjo v primerjavi z minulim razdobjem za 14 odstotkov, realizacijo iz istega razdobja pa za 22%. Največ uspeha je imela ob tem ekonomska enota livarna s 43% povečanjem, za njo, obrat v Ribnici z 21%, medtem ko je glavni obrat dosegel le 6% povečanje. Pri vseh naših prizadevanjih pa pogrešamo marsikaj, kar seveda v mnogočem odločujoče vpliva pri izpolnjevanju proizvodnih nalog.“

„Kaj vas torej najbolj ovira pri proizvodnji?“

„Prostori in spet prostori. Ti so tudi ozko grlo v vsej naši proizvodnji. Manjka nam prostorov za montiranje strojev, zato je naša največja želja, da bi letošnje leto začeli z gradnjo novih tovarniških prostorov. Najprej bi prišle na vrsto strojne in montažne delavnice, za njimi pa še ostali tovarniški



Stane Grča, direktor „Žižnice“: „Da bi enkrat le prišli na zeleno vejo — mislim v svoje nove, prepotrebne delovne prostore“

prostori. Pri delu pa se nam čestokrat porajajo težave, ne toliko zaradi zasluzka, kot spričo slabih delovnih pogojev, v katerih ustvarjajo naši delavci. In prav ob tem moram pohvaliti delovni kolektiv, ki mnogokrat tudi ob praznikih in nedeljah ni poznal počitka, ko je šlo za delo, ob njem pa za ugled podjetja nasploh. Mnogi izmed naših tovarišev so prenekaterikrat tudi po več nedelj zapored delali v svojih delavnicah, da bi izpolnili svoje obveznosti. Morda je prav v tem tudi moč našega delovnega kolektiva!“



Takšno je zdajšnje zunanje obličje „Žižnice“. Prav v teh prostorih so 25. decembra 1963 zabeležili doslej največjo delovno zmago. Ta dan so namreč dosegli prvo „milijardo“ v zgodovini „Žižnice“

Povrnimo se zdaj k gradnji nove „Žižnice“. O njej meni tovariš Grča: „Za gradnjo novih tovarniških objektov bi bila za letošnje leto, torej za začetek, predvidena lastna sredstva v vrednosti 160 milijonov dinarjev. Pred tem naj še povem, da podjetje predvideva, da bi novi prostori stali v bližini Tovarne vijakov, torej na nekoliko oddaljenem prostoru, saj je sedanje okolje izključno stanovanjsko in ni v perspektivi mogoča resnejša razširitev tovarniških objektov. Naročena je že tudi oprema, ki bi izpopolnila nove tovarniške objekte, če pa bo šlo vse po sreči pričakujemo, da se bomo selili poleti prihodnje leto.“

In če dodamo k njegovemu pripovedovanju še kanček naših misli. Le

skop podatek, da bi se količinska proizvodnja povečala od zdajšnjih 701 tone na 1247 ton po investiranju in da bi vrednost proizvodnje dosegla po investiranju že vrednost 1 milijarde 680 milijonov dinarjev, torej v razdobju enega leta, je želja kolektiva s Tržaške ceste več kot samo želja. Stisnjeni ob razgibanosti časa si sami krojijo svojo prihodnost. Prihodnost, ki je obetajoča bolj kot kdajkoli poprej. In vsi mislijo tako. Čemu ne bi tudi „Žižnica“ stopila korak dlje.

S svojo „milijardo“, ki bo ostala zabeležena v analih 25. decembra 1963, naj se odpre tudi nova stran v delu tega nadvse skrbnega podjetja s Tržaške ceste. In čemu ne bi prihodnje leto nazdravili novi „milijardi“ že v svetlejših tovarniških prostorih, zadovoljnih obrazov in široko nasmejanih lic. Zelja, ki le ni tako daleč.

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE

OBCINE LJUBLJANA-VIC-RUDNIK

IN ZAVOD ZA LETOVANJE

MLADINE, ZELITA VSEM

DRUŠTVOM PRIJATELJEV

MLADINE, DRUŽBENO-

POLITICNIM IN DELOVNIM

ORGANIZACIJAM,

SREČNO NOVO LETO 1964

OB 15-LETNICI NAŠE GLASBENE ŠOLE

Od skromnih začetkov do visokih priznanj

Kadarkoli govorimo o glasbenem šolstvu, mislimo predvsem na glasbeno vzgojo. Beseda vzgoja nam namreč pove, veliko več kot pouk, šola in šolanje. Prav pri pouku glasbe, ki zajema izobraževanje in vzgojo, lahko posredujemo otroku toliko lepih doživetij, da se nam vzgojni smoter takorekoč ponuja, seveda ob kvalitetnem delu. Kvaliteta glasbenega pouka pa je odvisna od več faktorjev, med drugimi od strokovnih kadrov, pogojev dela in od tradicije.

S pravilno kadrovsko politiko si je pridobila Glasbena šola Vič-Rudnik, vrsto izvrstnih učnih moči, ki se poleg svoje strokovne izobrazbe, živo zanimajo za napredek vsakega učenca posebej in ne gledajo na uro, kadar pripravljajo učenca za nastop. Starši dobro vedo, da se v eni uri pouka na teden ne da

pripraviti učenca za kvalitetni nastop in da so tu potrebne dodatne vaje, ki jih pa računovodstvo ne prizna. Kolektiv Glasbene šole Vič-Rudnik slovi po vzornih delovnih odnosih. Vse delovne akcije si kolektiv med seboj porazdeli in jih načrtno in sistematično izvaja. Mnogi uspehi na šoli so plod prav te zavestne delovne discipline kolektiva.

Človeku pa je potreben prav v času tehnike, robotov, računskih strojev, investicij, planskega dela, neki predih in vstop v svet, ki pobira elemente svojega obstoja prav iz takega vsakdanjega življenja, a ga umetniško izoblikuje (v barvah, plesu, tonih ipd.) in ga dvigne v duhovni svet, ki nadalje bogati in plemeniti človeški rod. Tu gre bolj za čustveni svet, ki daje življenju poseben mik, za duhovno bogatitev, za bogastvo, ki daje življenju zadovolj-

stvo in polnost, duševni mir, tovariško pripravljenost za dobro delo.

Ali imajo te dobrine morda kakšno zvezo z glasbeno vzgojo?

Na to vprašanje je težje odgovoriti na kratko. Glasba je umetnost — smo se učili nekoč — ki vpliva na človekovo čustvovanje. Vendar to ne drži povsem. Kdor se je učil neko glasbilo dobro ve, kako močno je treba misliti, premišljevali, zapomniti se, vaditi in uriti, predno lahko zaigra skladbo tako, da občuti poslušalec tudi izraz njegove osebnosti. V vse to delo je vložil mimo čustvovanja vsakako več razuma in spomina. Študij glasbe zahteva tedaj mnogo razumskega, pa tudi mehničnega dela, privajenosti, vztrajnosti, notranje discipline, natančnosti in znanja. Šele ko učenec obvlada elemente tehnike (notna slika, ritem, fraziranje, harmonija, dinamika itd.), zablisti njegovo neposredno notranje spoznanje v umetniškem čaru, ki ga s poslušalcem priklene v čustvenem vzgibu lepega, večsili nenavadnega in enkratnega doživetja. Tedaj ne govori toliko misel, kot srce. In v tem se študij glasbe razlikuje od študija natančnih predmetov. Pri tem mora obvladati učenec več elementov hkrati. Ti elementi vzgoje pa oblikujejo visoko etično, estetsko in humano osebnost.

Za vse vzgojne vrednote se nenehno bori — v okviru 56 glasbenih šol v Sloveniji — tudi Glasbena šola Vič-Rudnik. Ze od svojega nastanka (leta 1949), kaže tisto resno vzgojno-umetniško prizadevanje, ki ji je prineslo toliko vidnih uspehov in pohval. Pod skrbnim in prizadevnim vodstvom prve direktorice, prof. Milene Strukelj-Verbičeve, je odprla šola že kmalu po ustanovitvi vse oddelke za glasbeno vzgojo: klavirski, godalni, solo pevski, teoretični, oddelek za pihala in trobila ter tečaj za predšolske otroke in cicibane. K ugledu šole sta prispevala levji delež klavirski in godalni oddelek, kot številčno najmočnejša oddelka na šoli. Godalni oddelek si je pridobil s sistematičnim delom in pod večjim in strokovnim vodstvom poznejšega direktorja prof. Matije Tercelja, simpatije ne samo na področju naše občine, pač pa tudi v okrajnem, republiškem in zveznem merilu. V razmeroma kratkem času si je vzgojil aktiv godalnega oddelka vrsto odličnih mladih violinistov kot solisti, ali pa združeni v godalnem orkestru, na mnogih revijah, tekmovanjih, nastopih, akademijah — najboljše ocene. Med vidnimi uspehi orkestra Glasbene šole Vič-Rudnik je treba še posebej omeniti zvezno tekmovanje orkestrorov v Beogradu, uspele nastope na okrajnih in republiških revijah v Ljubljani, Kamniku in drugod. Posebno mesto v komornem muziciranju si je pridobil pod vodstvom prof. Tercelja klavirski trio bratov Lorenz, ki žanje danes — čeprav so že vsi trije njegovi člani študentje Akademije za glasbo v Ljubljani — uspehe že v mednarodnem merilu. Laskave kritike so pričla solidni začetni podlagi.

Vendar pa najdemo tu še mnoge druge učence soliste iz vseh oddelkov, ki so končali



Prof. Cvetko Budkovič, direktor Glasbene šole Vič, ki praznuje letošnje 15-letnico svojega dela

ZAPISALI SO

Kritike, mnenja, zapisi

Sinoči, 3. junija 1955 je priredila Državna glasbena šola Ljubljana-Vič v počastitev 10. obletnice osvoboditve javni nastop svojih učencev. Vsi učenci so bili skrbno pripravljeni in so tudi nenavadno dobro izpolnili svojo nalogo. Isto velja za godalni ansambel in pevski zbor, kar priča o resnem prizadevanju šole in pomeni že lep nivo.

Slovenski poročevalec
9. junija 1958

V šolskem letu 1957/58 je priredila viška glasbena šola 14 produkcij v občinskih stavbi na Trgu mladinskih delovnih brigad. Tu ji je občina Vič zagotovila prostore za pouk z dvorano z zmogljivostjo 150 obiskovalcev. (Danes ima šola v istih prostorih 420 učencev.)

Vodstvo Glasbene šole Vič je delovno in kot posebnost njihovega dela je treba omeniti komentirane nastope, ki so jih priredili v Domu „Malči Beličeve“, v Zavodu za slepo mladino, učencem osnovne šole na Vrtači in drugod.

Rafael Ajlec

„Delo“, 9. junija 1959

Dostojna raven prvih dveh produkcij Glasbene šole Vič kaže na zelo dober in prizadeven pedagoški kader in na njegovo čvrsto vodstvo, ki zanesljivo vodi učence do uspehov.

Uroš Prevorsek

Slovenski poročevalec
10. junija 1957

Glasbena šola Ljubljana-Vič si je pod vodstvom prof. Milene Strukelj-Verbičeve ustvarila že velik sloves... Pravo senzacijo pa je vzbudila komorna skupina treh glasbeno izredno nadarjenih in glasbi zelo predanih bratov Lorenz: Primoža (klavir), Tomaža (violina) in Matije (čelo), ki so s prekrasno izvedbo drugega stavka Schumannovega Tria v D-duru (na pamet) izzvali pri poslušalcih viharo odobravanje.

Karol Pahor

„Večer“, 10. IX. 1958

Kaj je vplivalo na te tri mlade fante (Tomaž, violina, 13 let; Primož, pianist, 16 let in Tomaž, čelist, 19 let) — da so nam polni dve uri tako zavzeto, navdušeno, poglobljeno in za svojo mladost več kot dovršeno muzicirali?

Ze tehnično se naučiti dvourni komorni spored je za vsakega posameznika sila zahtevna reč, ves spored znati na pamet — igrali so brez not — pomeni ogromno vaj in izurjen spomin; vlti vsej tej brezštevilni kopici not umetniško življenje, pa vzbuja spoštovanje še pri odraslih, rutiniranih umetnikih-izvajalcih. Koliko truda, prizadevanj in vztrajnosti tiči za takim koncertnim večerom, ve le tišči, ki je že ure in ure sedel za instrumentom in mu skušal izvabiti čudovite zvoke, ki opajajo in plemenitijo človeško srce in duha!

Vlado Golob



Pri vsaki vaji je treba zvrhan koš dobre volje in potrpljenja pa tudi zbranosti, da izzvani skladba po notnem črtovju

ALI ŽE
VESTE DA

... smo natisnili osnutek statuta naše občine v 10.000 izvodih in da ga bodo dobili v roke v vsaki naši hiši.

... bo letos za jugoslovanske pionirske igre v naši občini na voljo 500.000 din.

... so bili v „Letu tehnične kulture mladih“ med najprizadevnejšimi v Polhovem Gradcu, kjer so priredili razstavo tehničnih izdelkov, pripravili pa so tudi pionirski prometni dan. Med najprizadevnejšimi sta vsekakor foto in radioamaterski krožek, zasluga za te uspehe pa gre v veliki meri ravnatelju šole, tov. Jožetu Kavčiču.

... bo do letošnjega poletja zdravstveni dom na Rudniku bržčas že nared.

... predvidevajo v letošnjem letu gradnjo turističnega objekta na Rakitni, z njim pa bo treba urediti tudi umetno jezero. K tem gradnjam sodi še ureditev vlečnice na Rakitni in na Kureščku ter urejevalna dela okolice Iškega Vintgarja.

... je občinska skupščina na svoji zadnji seji v lanskem letu razpravljala čudi o problemih družbeno neprilagojene mladine in ugotovila, da imamo v občini po podatkih 1962. in 1963. leta kar 220 primerov družbeno neprilagojene mladine v starosti do in nad 14 let. Samo lani je bilo v vzgojnih zavodih kar 65 mladotletnikov. Temu problemu bo treba v prihodnje posvetiti kar največjo pozornost.

... so vsi delavci iz rednega delovnega razmerja, ki prejemajo osebne prejemke do 20.000 dinarjev mesečno, oproščeni plačila dopolnilnega proračunskega prispevka.

... bodo telovadnico osnovne šole v Trnovem začeli graditi šele v prihodnjih letih, ker ta čas ni na voljo dovolj finančnih sredstev. Pa spet malce potrpljenja, kajne?!

... bo urbanistični načrt za področje Iga izdelan v letošnjem letu.

... letošnje leto se ne bo mogoče urediti električnega omrežja za Hruševo in del Gaberja. Vzrok kot vselej — pomanjkanje finančnih sredstev.

... za zdaj še ne bo mogoče govoriti o podaljškem vodovodu na Vrhovcih, saj tudi za ta dela letos ne bo na voljo dovolj denarja.

... smo dobili za nekatere mestne ceste in ulice nova imena. O njih pa kaj več prihodnjč.

ali še nadaljujejo glasbeni študij na Zavodu za glasbeno in baletno izobraževanje na AG, ali pa so že priznani koncertanti (Olga Skalar, ki se trenutno izpopolnjuje v Belgiji). Preddaleč bi zašli, če bi analizirali vse nadrobnosti uspehov, ki jih je dosegla v času 15-letnega dela Glasbene šole Vič-Rudnik. Sodimo, da govorimo v vzgoji vse preveč o vrhunskih storitvah, premalo pa o tistem tistem, plodnem delu, ki vzgaja in oblikuje notranji lik človeka do mere, ki je potrebna, da lahko kulturne dobrine sprejema in jih razume.

Za razumevanje glasbe in umetnosti pa je vendar potrebna določena izobrazba, brez katere ostane človek ob strani za umetniško vredne stvaritve. Te odkrivamo, v vsej lepoti samo, če razumemo jezik s katerim govore. Brez glasbene izobrazbe postane lahko v ušesih poslušalca najlepša glasba dolgočasna puščava, lepota, ki te ne gane in te pusti nezadete. In prav v tem pogledu imajo glasbene šole svoj pravi smisel in pomen. Poslušanje žive glasbe nam nudi več užitka, kot če poslušamo glasbo s plošč. Zvok je svež, naraven, izvajalce gledamo pred seboj v ognju umetniškega izraza. Zato so komentirani nastopi učencev viške glasbene šole pravo doživetje za učence 2., 3. in 4. razredov osnovnih šol. Glasbeni pedagogi nenavadno večje poda-

(Nadaljevanje na 4. strani)

VISOKA DRUSTVENA JUBILEJA

DEVET DESETLETIJ V BORBI PROTI OGNJU

Dne 15. decembra sta Gasilsko društvo Vič in Industrijsko gasilsko društvo Tobačne tovarne slavili visoki jubilej svojega dela. 90 let nesebičnega in humanega dela prostovoljnih gasilcev. V tej dobi se je sicer članstvo menjavalo, toda cilj in naloge so od ustanovitve društev do danes ostale iste. Pomagati sočloveku v nesreči in varovati stvaritve družbe in delovnih rok.

Pokroviteljstvo nad proslavami je prevzel predsednik občinske skupščine Vič-Rudnik inž. Slavko Jakofčič. Na proslavi pa so bili: predsednik Gasilske zveze Slovenije Metod Rotar, predsednik občinskega odbora SZDL Stane Vrtič, predsednik okrajne gasilske zveze prof. Branko Božič, komandant poklicne brigade Milan Vrhovec, predstavniki vseh ljubljanskih občinskih zvez ter številni predstavniki družbe-

no-političnih organizacij, krajevnih skupnosti ter nad 200 gasilcev. Na svečani seji je predtovarne gasilski odlikovanji I. stopnje. Gasilska priznanja sta prejela oba predsednika društva Marijan Zdešar in Rudolf Oman ter člani: Rudolf Pogačar, Peter Novak, Jože Campa, Franc Modic in Vinko Nebec.

Iz kronike društva na Viču vidimo, da je bilo društvo ustanovljeno leta 1872, in je bilo takrat v deželi Kranjski že tretje društvo. Že dve leti kasneje so zgradili majhen gasilski dom. Prvi predsednik društva je bil Andrej Knez, takratni župan občine Vič. Svoj prvi večji „ognjeni krst“ je društvo doživelo leta 1877, ko je požar uničil 23 gospodarskih poslopij, 12 kozolcev, ter mnogo pridelkov, oprepipel na prapora društva z Viča in Tobačne me in ostalega materiala. Druga večja kata-



Na slovesnosti ob 90-letnici gasilskega društva z Viča in industrijskega gasilskega društva Tobačne tovarne je govoril tudi predsednik Gasilske zveze Slovenije Metod Rotar.

Od skromnih začetkov...

(Nadaljevanje s 3. strani)

sednik Gasilske zveze Slovenije Metod Rotar jajo pravljico snov ali snov iz vsakdanjega življenja v obliki ugank ali zapletenih in zanimivih vprašanj; glasbo jim ilustrirajo učenci in sošolci njihove starosti. Pri tem jih seznanja predavateljica z instrumenti, ustrojem skladbe, z načinom komponiranja in instrumentacije, z življenjepisi skladateljev, itd.

Samo decembra je pripravila Glasbena šola Vič 14 komentiranih nastopov, ki so jih sprejeli na šestih osnovnih šolah z navdušenjem. Poleg tega je priredila šola za Dan republike in Dan JLA, 18 nastopov z orkestrom, solisti, komornim ansamblom, harmonikaškim zborom, v povezavi z zborom Osnovne šole Vič itd. Pomnožen godalni orkester je nastopil ob 29. novembru v Laškem, s pevskim zborom tamkajšnje osnovne šole in žel številna priznanja. Glasbena šola vrši na ta način svoje kulturno poslanstvo v okviru občine, pa tudi izven nje. Ustvarila si je že lepo glasbeno tradicijo, ki jo bo razvijala še vnaprej.

Vodstvo šole se s kolektivom šole zahvaljuje odgovornim občinskim in družbenim predstavnikom, zlasti pa predsedniku občinske skupščine inženirju Slavku Jakofčiču za polno razumevanje pri perečem vprašanju prostorov, ki ga skuša rešiti občinska skupščina z gradnjo nove glasbene šole. Ta že 15. leto gostuje v neprimernih in pretesnih prostorih občinske stavbe. Nova glasbena šola naj bo veliko kulturno žarišče za vsike občane, ki so doslej pokazali in dokazali toliko smisla za eno izmed najlepših umetniških zvrsti za glasbo.

Prof. CVETKO BUDKOVIC

strofa je doletela prebivalce Viča leta 1903 ob veliki povodnji.

S pomočjo vaščanov so leta 1931 pristopili k gradnji novega doma, ki je še danes v ponos Vičanov. Leto kasneje je bil dom dograjen in izročen svojemu namenu.

Z okupacijo naše dežele leta 1941 pa je društvo prenehalo delovati. Zavedni viški gasilci so se vključili v narodnoosvobodilno gibanje. V partizane sta prva odšla Marijan Novak in Jože Peterca. Oba sta kasneje darovala svoji mladi življenji. Iz internacije se niso vrnila, dolgoletni tajnik društva Andrej Peterca in njegov brat Janez Peterca. Tragična smrt je doletela v internaciji tudi Francko Novakovo. Med dolgoletnimi člani, ki se jih še danes spominjamo so: Vili Sule, Jože Peterca, Tine Kolar, Janez Pogačar in Avgust Petrič.

Po osvoboditvi je društvo zaživelo, nudilo članstvu strokovno izobrazbo ter uspešno sodelovalo na večjih in manjših požarnih in drugih akcijah. Nov sodobni avtomobil, ki ga je društvo prevzelo, je velik uspeh aktivnosti vseh naših članov.

Predsednik Industrijskega gasilskega društva Tobačne tovarne, Rudolf Oman, pa je v svoji kroniki povedal, da je bila z dograditvijo objektov Tobačne tovarne in pričetkom izdelovanja tobačnih izdelkov, leta 1873, ustanovljena tudi gasilska četa.

Da je četa tobačne tovarne dosegla takoj po osvoboditvi tako vidne uspehe je bila zasluga takratnega direktorja Mirka Kneza, ki je bil istočasno tudi predsednik društva in sicer do njegove upokojitve.

Vodstvo tovarne in četa posyčata danes vso skrb požarni preventivi, zato ni bilo po osvoboditvi v tovarni večjih požarov. Za uspehe društva so zlasti še zaslužni: Mirko Knez,

naš RAZGOVOR

Rakitna novo rekreacijsko središče

Kadar steče beseda o Rakitni je ob njej skoraj s filmsko naglico, Andrej Suhadolnik, predsednik krajevnega odbora Socialistične zveze. Že zadnjič, ko smo v uredništvu segli v besedo o Rakitni, njeni turistični poti in obetajočih perspektivah, ki jih tod okrog ne manjka kot spomladanskega brstja, je tovariš Suhadolnik kaj hitro spregovoril o svojem kraju. O kraju, o katerem bomo bržčas že v bližnji prihodnosti slišali še marsikaj. Načrtov, želja in obetov ne manjka tudi na Rakitni, sicer pa prepustimo besedo s prijetnim turističnim pomenkom raje kar Andreju Suhadolniku.

„Prav je, da enkrat začnemo govoriti tudi o naši Rakitni. In čemu ne bi govorili zdaj, ko je za to čas kot po naročilu. No, beseda da besedo, in res je kar govorijo ljudje, da naj bi Rakitna postala rekreacijsko središče prihodnosti. Poglejmo samo nekaj načrtov. Med mnogimi naj izluščim le tiste, ki naj bi prišli sprva na vrsto. Po urbanističnem načrtu naj bi Rakitna postala v bližnji prihodnosti najbližje ljubljansko rekreacijsko središče v letni in zimski sezoni. To pa naj bi bilo torej za začetek kar dovolj.“

„Kaj naj bi torej uredili najpoprejši?“

„Že spomladi predvidevano gradnjo novih weekend hišic, ki naj bi kasneje tvorile večje naselje v neposredni bližini umetnega jezera.“

„Kdaj pa se boste potem lotili ureditve umetnega jezera?“

„Najprej smo mislili, da bi uredili umetno jezero s prostovoljnimi delom. Strokovnjaki so ugotovili, da bi se to obneslo. Za samo ureditev jezera pa so nam obljubili 4 milijone dinarjev. Seveda bo treba k ureditvi pristopiti čimprej, saj pomlad že trka na duri in ne bo več časa za odlašanje.“

„Kdaj naj bi potemtakem ob umetnem jezeru stekla še smučarska vlečnica?“

„Tudi načrti za smučarsko vlečnico so predmet mnogih razprav med domačini. Kot kaže, naj bi bila vlečnica nared že kar se da hitro. Vlečnica naj bi bila dolga 1000 metrov.“

„Kaj vse si lahko še obetamo na Rakitni?“

„Načrtov ne kaže ovrči. Delati bo treba s skupnimi močmi. In teh pri nas ni malo. Po letošnjih obetih naj bi na Rakitni začeli z gradnjo vodovoda, že poprej pa smo uredili tudi marsikaj. Informacijsko pisarno, izdali smo več



prospektov, na voljo je več zasebnih turističnih sob, ki se jih gostje kaj radi poslužujejo. Sem sodi še misel za čimprejšnjo gradnjo hotela, pa spet skrb za čim prijetnejše počutje naših gostov in turistov in zvrhan koš želja, ki jim pa sami prav gotovo ne bomo kos. Vendar pa bomo storili vse, kar je v naših močeh. In teh moči ni malo, kot bi morda kdo mislil!“

Res je. Teh moči ni malo. In prav te moči bodo iz leta v leto krojile podobne, turistično razgibane Rakitni. Vse do danes skritega kraja, ki bo v najbližji prihodnosti zapisal svoje ime med naša najbolj obiskana turistično-rekreacijska središča.

Franco Dobnikar, Alojz Gabrovšek, Janez Kušar, Rudolf Oman, Vinko Nebec, Milan Štok in Franc Miš, ter še vrsta zavednih tovarišev in tovarišic tega društva.

Pred zaključkom svečane seje so z enominutnim molkom počastili spomin umrlih tovarišev, pred spomenik padlih borcev na Viču in v Tobačni tovarni pa so položili vence.

Na okrašenem tribunu pred gasilskim domom je bila svečana predaja novega tipizirane vozila društvu z Viča. Ob igranju dr-

žavne himne je zastopnik občinske skupščine prerezal simbolični trak ter izročil predsedniku društva, ključke avtomobila. V nagovoru pa je čestital obema društvoma k slavi 90. obletnice, posebno pa še društvu z Viča k prevzemu sodobnega gasilskega vozila. Čestitke so še izrekli, predsednik Gasilske zveze Slovenije Metod Rotar, predsednik SZDL Stane Vrtič in ostali predstavniki družbenih organizacij.

JERNEJ CERTANC

V Velikih Laščah so zaključili večerno politično šolo

Pred dnevi se je končal pouk na večerni politični šoli v Velikih Laščah. Šola je organiziral Občinski komite ZKS Ljubljana-Vič-Rudnik s sodelovanjem Delavske univerze. Šola je v celoti dosegla svoj namen. Slušaatelji so si poldrugi mesec nabirali znanje iz področja družbene ureditve, ekonomike, mednarodnih odnosov v sodebnem svetu itd. Seznanili so se tudi z našim nadaljnjim razvojem in z nalogami SZDL in ZK pri ustvarjanju novih odnosov v naši družbi.

Zaključni izpitni razgovor s slušaatelji je pokazal solidno znanje in obvladovanje snovi.

H. L.

DELAVSKA UNIVERZA VIČ-RUDNIK PREDVAJA V MESECU FEBRUARJU tele filme:

1. in 2. februarja — ameriški vojaški film: PESEK IWO JIME
 3. in 9. februarja — francoski film: PREHOD PREKO RENA
 15. in 16. februarja — italijanski film: ROCCO IN NJEGOVI BRATJE
 22. in 23. februarja — ameriški cowboyski film: OB 3.10 ZA YIMO
 29. februarja in 1. marca — italijanski film: GENERAL DE LA ROVERE
- Filmske predstave bodo na Škofljici, na Rakitni, na Dobrovi, na Golem in drugod.

KRAMLJAMO

Življenje je prislupnilo človeku

POGOVOR O STANOVANJSKI SKUPNOSTI „MILAN ČESNIK“ NA VIČU

Kolezija je zaprta. Zima je tu. Vse je mirno in tiho. Le v rdeči stavbi za kopališčem teče v prostorih stanovanjske skupnosti „Milan Česnik“, življenje in delo živahno naprej. Oglasili smo se pri tajniku stanovanjske skupnosti tovarišu Bevku, da bi nam kaj povedal o uspehih in težavah na področju skupnosti.

Kakšna je razmejitev in koliko prebivalcev šteje vaša krajevna skupnost?

Skoraj pettisosem prebivalcem skušamo pomagati z našimi servisnimi uslugami in jim tako prihraniti marsikatero pot do obrtnikov v mesto, ki pogosto niti ne morejo, pa tudi nočejo prevzeti manjših popravil. Meja naše krajevne skupnosti pa poteka ob Gradašnici in železniški progi Ljubljana—Trst, zavije mimo Aškerčeve ceste in Tobačne tovarne tja do Bohenčkove ceste.

In stanovanjska gradnja?

Kot vidite, se je v naši komuni in tako tudi na območju krajevne skupnosti „Milan Česnik“ stanovanjska gradnja precej razmahnila. Zgrajenih je več stanovanjskih blokov in nekaj sto stanovanj, medtem ko so bile tukaj poprej le nizke enodružinske hiše. Tako ta del mestnega območja iz dneva v dan spreminja svojo okolico. Sicer pa si je tudi univerzitetna „četrt“, izbrala prav naše območje.

Preteklost in prihodnost v vaši stanovanjski skupnosti?

komuni, kar ovira delo in uspehe.

Bi zamišljen kredit zadostoval za uresničitev želja?

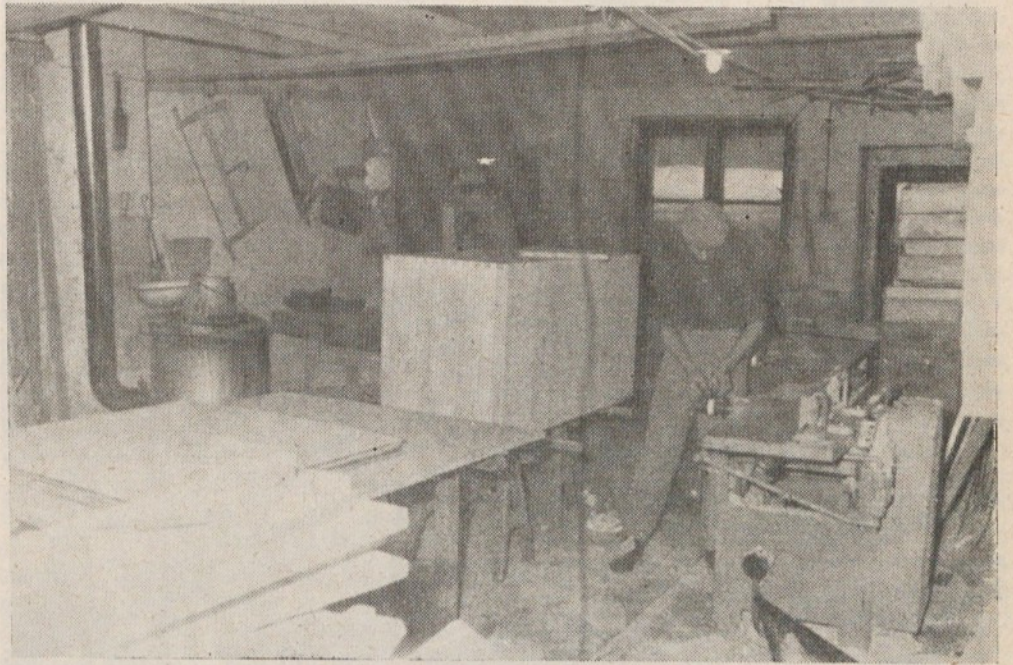
Ne, ne bi. Na pomoč bi moral priskočiti Sklad za pospeševanje obrti, nekaj pa bi morala prispevati tudi občinska skupščina. Uslužnostna obrt v naši občini že tako ni na zavidljivi ravni, še opuščajo jo, podjetja se je ne lotevajo in tako ostanejo le naši servisi, ki pa bi morali za hitrejši in boljši razvoj dobiti več pomoči.

Ste zadovoljni z delom v servisih?

Moram reči, da, kot tudi tisti, ki iščejo usluge pri nas, vsaj tako menim. Kakšnik posebnih pritožb ni. Vse pomanjkljivosti pa skušamo po svojih močeh čimprej odpraviti. Moram pa zavrniti zmotno mnenje nekaterih, ki mislijo, da zaposlujejo slabšo kvalificirano delovno silo, kot pa to zahteva obrtniška dejavnost, ki je zelo zahtevna. Težko je dobiti moči. Vsi se raje zaposlijo v industriji, kjer so dohodki boljši in ne zahteva vsako delovno mesto posebne kvalifikacije, kot ravno uslužnostna obrt.

In vaš knjigovodski servis?

Imamo dober knjigovodski servis in se ga poslužujejo tudi nekateri hišni sveti. Menim pa, da bi bilo prav, da bi vodil finančno poslovanje za vse hišne svete na območju krajevne skupnosti, tako bi razbremenili hišne



Tudi v mizarški delavnici, kjer sicer delajo v skoraj nemogočih razmerah, se vedno nabere novih naročil, tako, da le stezka zadovoljijo vsem potrebam

OB SKUPŠČINI ZVEZE SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV

Da ne bi zaostajali za časom

Kultura je zelo, zelo širok pojem. Biti kulturne ne pomeni le poznati Homerja in Prešerna, Tiziana in Groharja, Mozarta in Šostakoviča, biti kulturne pomeni mnogo, mnogo več. Biti kulturne, pomeni imeti določen, pravimo kulturne odnos do okolice, ki nas obdaja, do stvari in do ljudi. Biti kulturne ne pomeni le načelno poznati pravila etike in estetike, ni dovolj le poznati norme življenja v civilizirani, še posebej v socialistični družbi, temveč pomeni tako tudi živeti v vsakdanjem življenju.

Kultura ne prihaja le iz enega vira kot bister izvir, marveč je čisto kompleksna stvar. Od povsod mora prihajati v človeka, pronesti vanj skozi vse pore že od njegove rane mladosti. Kultura ne sme biti le v gledališču, na koncertu, v knjižnici, v galeriji, v muzeju, v kinu, biti mora povsod: doma, v šoli, na cesti, v avtobusu, v tovarni, v uradu, v trgo-

več, kolikor bolj vsestransko so razvijala svojo dejavnost, kolikor bolj tenko so prislupnila svojemu konkretnemu okolju in kolikor kvalitetnejša je tudi bila uresničitev vseh njihovih prizadevanj.

Doslej so kulturno-umetniška in delavsko-prosvetna društva v naši občini že mnogokaj storila, tudi kvalitetnega, treba pa bi bilo več načrtnosti, več iskanja perspektivnih poti pri nadaljnjem razvoju, več koordiniranja v okviru občine, več smotnosti in — tudi to ne bi škodilo — več materialnih sredstev.

- Takšne ugotovitve in takšna vprašanja, so
- bila glavna vsebina dela letne skupščine
- Zveze Svobod in prosvetnih društev naše občine. Izvoljen je bil nov Svet, ki naj bi
- razvojljal vsaj del zastavljenih vprašanj in
- storil kar največ, da bi stopili z našimi
- kulturno-prosvetnimi društvi korak naprej.

BORIS MAKOVEC



Stanovanjska skupnost nudi občanom tudi svoje servisne usluge. Na sliki: šivalnica, kjer nikoli ne zmanjka dela.

Z uresničitvijo svojih nalog je stanovanjska skupnost „Milan Česnik“ prav po letu 1959, polno zaživela. Pričela je ustanavljati svoje servisne delavnice, ki so danes prebivalcem v veliko pomoč. Skupnost ima servisno pralnico, ki pa zaradi neprimernih prostorov ni donosna, niti se ne more razviti tako kot je bilo predvideno, saj ne zadovoljuje potreb. Razen tega deluje še mizarška delavnica, kleparska, vodno-inštalaterska, pleskarska delavnica in šivalnica. Vse delavnice pa so v neprimernih prostorih, nekatera se nahajajo celo v nekdanjih hlevih, čeprav v nekoliko preurejenih prostorih. Krajevna skupnost je prevzela v upravljanje tudi kopališče „Kolezijo“ in upravlja toplo kopališče v viškem zdravstvenem domu.

Kako pa je z otroško-varstvenimi ustanovami v vaši skupnosti?

Imamo otroško-varstveno ustanovo, ki pa zajame le okoli 40 otrok. V gradnji pa je nov dom, ki bo lahko zajel tudi do 100 otrok.

In težnje kolektiva stanovanjske skupnosti, ki najbrž ni velik?

Ne, res ni. Zaposluje 40 delavcev in uslužbencev. Kolektiv pa je pripravljen sprejeti dolgoročni kredit, da bi zgradil primerne prostore za servisne delavnice, ki bi bile skupne, medtem ko so sedaj raztresene po vsej

svete in jim zmanjšali stroške. Še marsikaj bi lahko storili za hišne svete. Recimo, na primer hišniški problem.

Omenili ste hišniški problem, kako to mislite?

Ponekod zasedejo hišniška stanovanja priučene moči, ali še to ne, in tako ne morejo v stanovanjski stavbi marsikaj popraviti, mnogokrat tudi enostavnih stvari ne, ker je bil cilj njihove vselitve morda zgolj stanovanje in ne skrb ter hišna popravila. Imam predlog. Koristno bi bilo, da bi nastavljanje hišnikov v krajevni skupnosti prevzele krajevne skupnosti in ne hišni sveti, seveda za hiše oziroma za zgradbe v družbenem upravljanju. Stanovanjske skupnosti bi tako lahko dodelile stanovanje svojemu uslužbencu obrtniku, ki bi bil več popravil oziroma bi za popravila skrbela stanovanjska skupnost s svojimi servisi. Tako bi bila stanovanjska skupnost pogodbeno vezana za prioriteta popravila v stavbah.

Se in še bi bilo vprašanj in odgovorov ter koristnih predlogov. Vendar bo lahko krajevna skupnost še marsikaj storila za prebivalce svojega območja, marsikaj izboljšala, za kar pa bo potrebno boljše povezave z občinsko skupščino, več posluha za predloge in za težave in več upoštevanja za želje in predloge naših zborih volivcev.

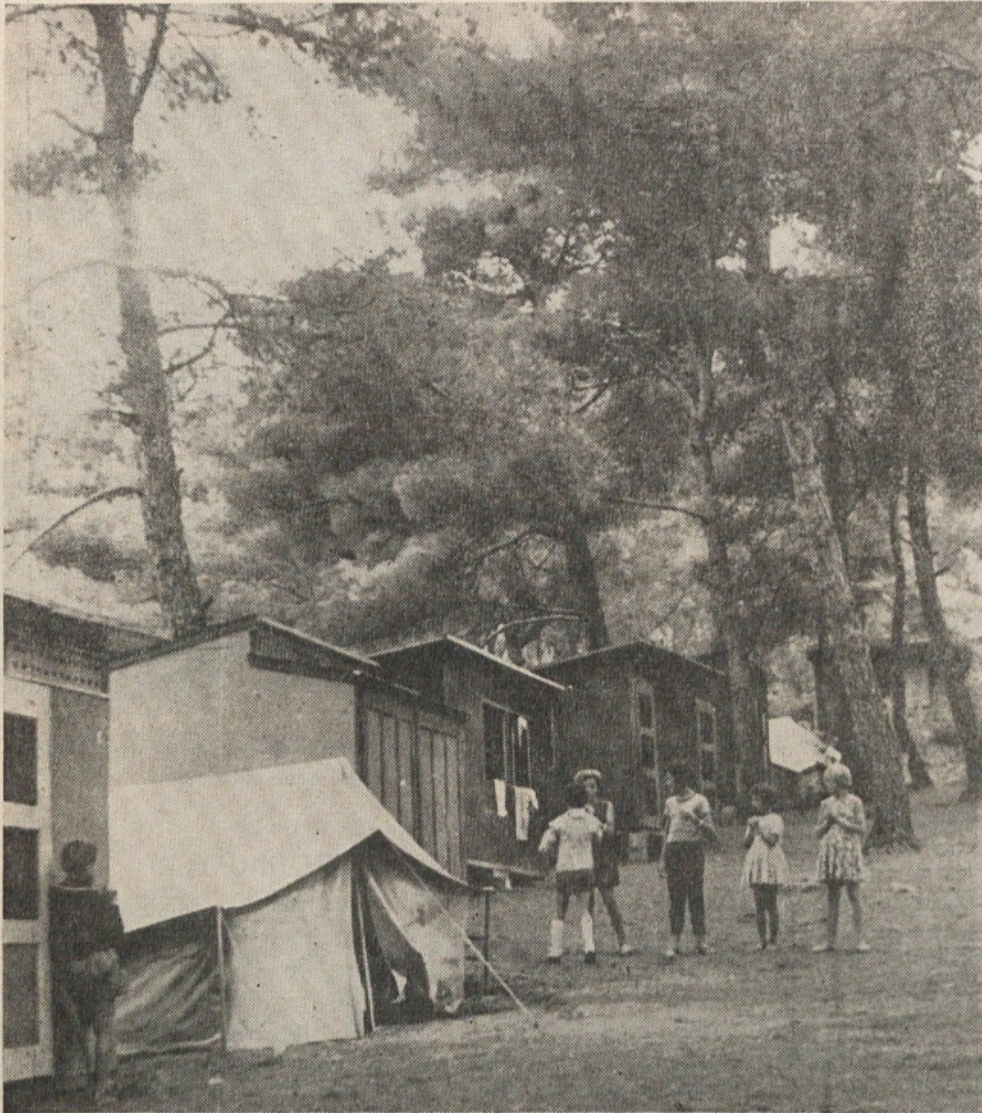


Balet iz Trifunovičeve „Povesti o carju in pastirju“ v izvedbi KUD „France Prešeren“, Trnovo

vinu, v javnem lokalu, na športnem igrišču, na sindikalni zabavi in na izletu v naravo. Mora biti tudi tam, kjer nismo zapisali.

Nedvomno sodijo med pomembnejše, prav kulturne ustanove, poklicne in amaterske. Prvih imamo v naši občini le malo — Knjižnica „Prežihov Voranc“, Delavska univerza, Glasbena šola, drugih pa znatno več. To so naša kulturno-umetniška in delavsko-prosvetna društva. Na njih pade potemtakem velik delež in velika odgovornost v prizadevanjih, ki jim gre prav zdaj tako velik pomen. Ta je pri kulturno-prosvetnih draštvih še nasploh toliko večji, ker imajo v društvih najbolj neposreden stik z ljudmi. Društva so seveda storila toliko

„Naša komuna“, glasilo izdajateljske skupnosti lista občinskega odbora SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. — Predsednik izdajateljskega sveta Sergej Vošnjak. — Izhaja mesečno. — Ureja uredniški odbor: Danilo Emeršič, (predsednik), Sergej Epih, Boris Makovec, Ivan Virnik, Vlado Firm, Darko Perovšek in Jože Jesih. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Virnik. — Uredništvo in uprava: Ljubljana, Trg MDB 7/L, telefon št. 20-723. — Tekoči račun pri NB Ljubljana št. 600-13-603-25. — Celoletna naročnina 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev in je plačljiva vnaprej. — Tisk Tiskarne šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani.



Kako pa bo letošnje poletje v Rovinju? Hišice v pionirskem počitniškem taboru so doslužile svojemu namenu, prav tako pa tudi notranja oprema. Nekaj bo pač treba vsekakor do tedaj le ukreniti!

KAM MED ZIMSKIMI POČITNICAMI?

Letošnja zima nam je pravočasno nasula snega, pršila in tako omogočila smuko navdušenim smučarjem. Nekaj dni trajajoča odjuga in ponoven nastop mraza je zaradi tega postala nekoliko težja, vendar še vedno mogoča. Na novo zapadli sneg bo tako padel na trdo podlago in omogočil idealno smuko prav v času zimskih počitnic. Zimske šolske počitnice so pred durmi.

Kam torej? Prav različno. Tisti, ki imajo malo več denarja bodo odšli v planinska smučarska središča, drugi spet malo bližje, morda na Kurešček, Polzevo itd. Kaj pa ostali, ki jim denarnica in čas ne dopuščata kam dlje?

Naj vam pomagam. Popeljite se z vlakom ali avtobusom do Škofljice in potem še nekaj minut peš hoje do prvih strmin pod vasjo Zalog, ali pa na pobočja pod Lisičkim gradom. Tu so znana smučišča. Narava tu ni skoparila z lepotami, ko prav v zimskem času zavladajo poseben čar. Tako napravite tudi krajše izlete s smučmi v bližnjo okolico, v romantično dolinico k Pucharjevemu mlinu, zapuščenim rudnik barita itd. Se bi lahko našteval, še lepše, da jih sami odkrijete. Smučišča so prav prijetna in zadovoljijo še tako zahtevnega smučarja. Če si boste zaželeli okrepčila, je gostišče „Pod starim klancem“ prav blizu. Sicer pa vam bodo gostoljubni kmetje v bližini za male denarce postregli z mlekom in domačimi specialitetami. Kraj je primeren za enodnevni izlet, ali pa samo za popoldan. Zveze z vlakom in avtobusom z Ljubljano, so prav ugodne. Smuške terene tod okrog, lahko s pridom izkoristijo šolske skupine, pri svojem športnem dnevu, pri tekmovanjih in tako naprej.

L. HABJAN

STISNjeni OD RAZGIBANOSTI ČASA

Mesec december je mesec bilanc. Tudi v knjižnici „Prežihov Voranc“ na Viču so prav te dni zabeležili že nad 10.000 letošnjih obiskovalcev, bralci pa so si sposodili kar 4242 knjig.

Knjižnica, ki je začela z rednim poslovanjem 1. marca 1958, je urejena po najnovejšem ameriškem sistemu — po decimalni klasifikaciji. Obiskovalci imajo torej prost dostop do knjig! Vse knjige so razdeljene v: MLADINSKI ODDELEK, kamor spadajo zbirke „Čebelice“, „Kondorja“ itd., ter LEPOSLOVNI ODDELEK, kjer so poljudno-znanstvene knjige, zgodovinske, vojne, družbene, socialno-psihološke, nemške, angleške itd. Razveseljivo je število knjig, kot mi je povedala Breda Bajuk, tamkajšnja knjižničarka. Poleg Vičanov prihajajo tudi s Kozarjev, Brda in Rožne doline. Večji del so to upokojenci, gospodinje in pa osnovnošolska mladina.

— Prosim kakšno priljubljeno knjigo, ki se srečno konča! — take so pogoste zahteve mnogih gospodinj.

Ali pa: — Zberite mi „fajn knjigo!“

Knjižničar mora biti povrh vsega še psiholog...

Rok za izposojanje je štirinajst dni za leposlovne, za nekatere je zanimanje še večje — in tri tedne za poljudno-znanstvene zbirke.

Posamezne založbe skrbijo za pestrost v knjižnici. Vsako knjižno novost najprej kritično ocenijo, kvalitetne stvaritve pa vsekakor dobijo stalno mesto na knjižni polici.

- V knjižnici „Prežihov Voranc“ je vse
- lepo in prav. Ni pa prav, da sredi
- mrzlih mesecev, v prostoru zmrzne vo-
- da in to prav v času, ko je največ
- obiskov. Kamin sicer je, premog tudi,
- nimajo pa drvarnice, kamor bi ga
- spravili. Upajo, da bo „Novo leto“ le
- „pričaralo“ shrambo za premog in da
- ne bo treba več poslušati take, z ne-
- voljo obarvane vzklike: „Komaj sem
- vas našla; danes vas iščem že tretjič!“
- Knjižnica je namreč pomaknjena pre-
- cej v ozadje... in v neposredni bli-
- žini Tržaške ceste bi prav gotovo
- zajela še več radovednih obiskovalcev.

M. TURK

Pred letošnjo krvodajalsko akcijo

December, januar in februar so običajno meseci občnih zborov in letnih konferenc. Krajevne organizacije RK Ig, Tomišelj, Iška vas in Lavrica so svoje občne zборе že izvedli v drugi polovici meseca decembra, ostale krajevne in osnovne organizacije RK pa bodo občne zборе izvedle v drugi polovici januarja in zaključile najkasneje 10. marca t. l., ki bodo povezani z raznimi zdravstvenimi predavanji. Vsi dosedanja občni zbori so bili dobro pripravljeni, saj je bila v izčrpnih poročilih in razpravah zajeta vsa problematika društvene dejavnosti in izdelan podroben načrt z ozirom na potrebe terenov za bodoče delo. Razveseljivo je

dejstvo, da je bil povsod tudi dober obisk članov.

Ob tej priložnosti so bila na sporedu številna zdravstvena predavanja: Higiena žene od dojenčka do starostne dobe, prvi simptomi rakastih obolenj, razne nalezljive bolezni, neredka obolenja hrbtenice ter o zdravi in pravilni prehrani, kar je pogoj za zdravo življenje delovnega človeka. Preventivna zdravstvena vzgoja je ena glavnih nalog Rdečega križa in je prišla do polnega izraza in razumevanja. Na teh občnih zbora so člani občinskega odbora RK seznanili člane o novih pogojih in prijemih v zvezi z izvajanjem krvodajalske akcije, ki že teče v našem okraju od prvih dni meseca januarja. V naši občini se bo pričela akcija zadnje dni januarja in sicer v prvi etapi 29., 30. in 31. januarja ter 1. februarja. Nadaljevala se bo v začetku marca od 6. do 13. marca za tehnične šole, študentsko naselje, fakultete z našega območja ter za številne delovne kolektive. Podeželski predeli pa pridejo na vrsto v prvi polovici meseca aprila, ko bo vreme bolj ugodno. Z ozirom na vedno večje potrebe krvi za klinične in ostale bolnice, zaradi pogostih in neštetihi prometnih in obratnih nesreč ter raznih operacij, kot je na primer operacija srca, je potreba, da je dotok krvodajalcev z ozirom na prejšnja leta večji in bolj enakomeren. To je narekovalo Zavodu za transfuzijo krvi v Ljubljani in Rdečemu križu kot organizatorju, da mora zadostiti dnevni minimum: odvzem krvi 180 do 200 krvodajalcem. Organizacija Rdečega križa je s tem postavljena pred zelo težko in odgovorno nalogo, da bo ta minimum zadostila in tudi uresničila. Problem te naloge ni le v tem, da se pridobi 200 prijavljencev, temveč 200 aktivnih dajalcev krvi. Ta humana akcija, ki jo organizira vsako leto Rdeči križ, je nujno potrebna podpore vseh zdravstvenih delavcev, vseh družbeno-

političnih in sindikalnih organizacij, ker je to pač v vsesplošno-družbenem interesu.

Zato pričakuje Rdeči križ in prosi vso možno podporo pri izvedbi krvodajalske akcije od vseh sindikalnih organizacij, množičnih organizacij, zlasti pa od zdravstvenih delavcev.

Pavla Hladnik

Občinski odbor RKS Vič-Rudnik

Kje postavili črpalko?

V novembrski številki je „Naša komuna“ med drugimi objavila tudi, da bomo v bližnji prihodnosti dobili še eno bencinsko črpalko na Dolenjski cesti. Res je, da je sedanja črpalka na Dolenjski cesti močno obremenjena in še celo več, da z ozirom na prometne predpise, po katerih vozila ne bi prečkala ceste v celoti, ne ustreza več. Vendar pri izbiri lokacije naj ne bi upoštevali samo tega, saj s postavitvijo črpalke na nasprotni strani, s tem tudi rešimo vprašanje. Bolj aktualno je postaviti črpalko na koncu križišča, kjer črpalke še ni. Znano je, da smo oktobra dobili novo asfaltno cesto proti Kočevju, ki je močno sprostil avtomobilski promet. Škofljičani smo mnenja, da je postavitev črpalke nujna, lokacijskih mest je malo, pred križiščem pa več kot dovolj.

L. Habjan

Prve lopate za novo šolo na Igu



Na Igu so, nedavno tega zasadili prve lopate za novo šolo. Za šolo, ki bo čez čas za vselej zagrnila spomin na šolsko stavbo, staro že več kot 100 let. Staro se torej umika novemu. In zadnji čas je, da je enkrat le tako. Iška šola dela ta čas v treh izmenah, kot kaže pa bodo letos krepko zastavili pri delu ob gradnji novega šolskega poslopja, saj je občinska skupščina Vič-Rudnik, namenila za letošnje leto že 130 milijonov dinarjev. Vaščani bodo pri gradnji priskočili na pomoč z 250 prn lesa, uredili pa bodo tudi cestišče. Pomoč pri gradnji nove šole pa bosta prispevali tudi kmetijska zadruga in Kovinska industrija. Na naši sliki vidimo, prve lopate, ki so se krepko zagrizle v zemljo, kjer bodo stali temelji novega šolskega poslopja.

PRESENEČENJE, KI GA NISTE PRIČAKOVALI

„Naša komuna“ se predstavlja svojim bralcem

Dragi bralci in naročniki „Naše komune“. Ob prehodu iz „starega leta“ v „novo leto“, smo prepričani, da bo prav gotovo tudi „Naša komuna“ prinesla še več naročnikov. Z razširitvijo kroga sodelavcev in s pomočjo bralcev bomo lahko popestrili vsebino našega glasila, ki naj postane v prihodnje željno pričakovan in priljubljen list vsake hiše v naši občini. Uredništvo „Naše komune“ se je odločilo, da na kratko čim preprosteje in nazorneje prikaže svojim bralcem vse priprave in odgovorno delo pri nastajanju lista, preden ga debi v roke bralcev. Vse to pa ni tako lahko in preprosto, kot pozneje prebiranje časnika. Pogostno nastopajo razne nepredvidene težave, bodisi v redakciji, kot s tujko imenujemo uredništvo, bodisi pri zunanjem delu, ali pa z rokopisi, ki pogostno prepozno prihajajo na urednikovo mizo in, ne po njegovi krivdi, spet z zamudo v tiskarno, ki je navadno preobremenjena z delom.

Se in še bi lahko naštevali: vsekakor pa si uredništvo z uredniškim odborom in sodelavci prizadeva, da bi bila vsaka številka čimbolj zanimiva in pestra, polna novic, dobrih člankov, poučnih, zabavnih in strokovnih in tako naprej.

Kako nastaja časopis? Kako si morda „vozni red“ predstavljajo bralci in kako delo v resnici poteka?

KAJ NEKI POČNE UREDNIK?

Bralci morda menijo, nič posebnega. Urednik dobi koš novic, pobrska potem malo po rokopisih, in ker se mu vedno zelo mudi, pospravi kmalu vse v veliko mapo, kjer piše — tiskarna. In če se uredniku morda ravno zaljubi, napiše v naglici imeniten uvodnik, čestitko uredništvu ob prazniku, ali pa vsakih toliko let prav pretehtano obrazložitev za predvideno zvišano naročnino časnika, da bi naročniki pozabili na slabo voljo. Pri tem pa hudo tarna, da se je vse podražilo.



Najprej gredo rokopisi v strojno stavnico

In kaj vam pove uredništvo? Redakcijsko delo kakršnega koli časnika zahteva točno določen način dela — „vozni red“, kot po novinarsko pravimo, in to najprej redakcijsko in tehnično in nato šele pride na vrsto tiskarna. Vse mora biti storjeno ob pravem času, sicer je zastoj takoj tukaj. Tako poteka tudi delo v „Naši komuni“. Na urednikovi mizi se kopiči vsakodnevna pošta, ki je ni malo, in da je kup še večji, poskrbe še njegovi sodelavci, resorni uredniki, ki tudi sami napišejo članke in po potrebi poiščejo sodelavce, ker jim pa posvetu z glavnim urednikom izražajo svoje želje in zahteve.

Glavni urednik pregleda vse prispevke, ki so prišli na njegovo mizo, jih skrbno oceni ali so primerni in zreli za tisk ali ne. Razporedi jih po rubrikah ali po straneh in še ni zadovoljen. Ker sam vsega ne utegne, izroči rokopise korektorju ali lektorju, ki jih slovnično in stilistično popravi, če niso dobri. Ko se rokopisi vrnejo na urednikovo mizo, jih nato urednik vnovič pregleda, uredi vrstni red po straneh časopisa, ki ga bo tudi izročil v tiskarno. Še tehnično delo, ki ga pri nas



Stran je pripravljena

opravi sam, določi velikost črk (ki imajo razne nazive), še poprej pa napravi ogledalo, po katerem se nato ravna pri tiskanju časopisa, ker mora biti v ogledalu za vsak članek točno določen prostor in oznaka, s kakšnimi črkami bo postavljen naslov, in s kakšnimi besedilo članka. Naslove navadno postavijo ročno. Torej, rokopisi so pripravljeni, ogledalo tudi, to je, redakcija časnika je zaključena in na vrsto pride tiskarna in tehnično delo, ki z redakcijo ni zaključeno, temveč se v glavnem šele pravzaprav pričinja.

V TISKARNI NAS ŽE ČAKAJO

V tiskarni najprej vse članke postavijo na stavnihih strojih in nato odtisnjene stolpce oddajo v pregled tiskarniškim korektorjem, ki morajo popraviti pri stavljenju nastale napake in pa napake, ki jih je morda spregledal urednik ali lektor. Popravljenosti stolpce nato spet pošljejo v roke strojnemu stavcu, ki popravi vse napake. Tako popravljeni stolpci gredo v meternico, kjer stavci-metérji najprej zamenjajo korigirane vrstice s popravljenimi, postavijo ročne naslove, nato pa zmetirajo vse članke in jih razvrstijo na določene časopisne strani. Pri tem delu je navadno navzoč tudi sam urednik, ki pomaga, da poteka delo po pripravljenem ogledalu, in da po potrebi skrajša kakšen članek, spremeni naslov in se dokončno odloči za obliko in pravilno razporeditev člankov. Ko je to delo zaključeno, napravijo v tiskarni krtačni odtis. Vse strani časnika odtisnejo. Strani spet pregledajo v tiskarni, popravijo morebitne napake in jih izroče v ponoven pregled uredniku.

MOJSTER FRAS IMA BESEDO

Tako so nato strani časnika pripravljene za tisk. Preden pa pridejo strani v tiskanje, je potrebno še marsikaj storiti. Ker pa je naš namen, da vam preprosto in razumljivo prikazemo vse delo do izida časopisa, smo vam le v glavnih obrisih podali nekakšno sliko, kako poteka delo v uredništvu in tiskarni, sicer bi se članek spreleval v strokovni članek, kar pa

ni bil naš namen. Le še nekaj stavkov, in kmalu bo dotiskan časopis na urednikovi mizi. In ko so strani pripravljene tudi v tiskarskem stroju, in ta veselo zapoje svojo pesem, se že tiskajo prve strani našega lista. „Naša komuna“ se tiska v 3000 izvodih. Stiskan časopis nato v ekspeditu primerno zgibajo, ga preštejejo in pripravijo za razpečevanje.

ŠE POT DO BRALCEV

Tako pride dotiskan časnik na urednikovo mizo. Prvi ga pregleda, oceni tisk, si zabeleži pomanjkljivosti in če je uredništvo manjše, pripravi seznime naročnikov, poskrbi za odpravo izvodov v prodajo v kioskih in v trgovinah na podeželju.

TEHNIČNO KULTURO MLADIM

Uspeh, ki obeta še marsikaj

Pozivu za sodelovanje v akciji Jugoslovanskih pionirskih iger so se odzvali skoraj vsi pionirski odredi v naši občini. Akcijski odbori v pionirskih odredih so takoj izdelali svoje programe, po katerih se odvija delo načrtno — sistematično delo. Programi nekaterih osemletk so obširni in obsegajo vrsto dejavnosti, ki omogočajo, da lahko sodeluje v akciji čimveč pionirjev in mladine. Težje pa je na nižje organiziranih šolah, kjer po ena učna moč poučuje tudi do 20 pionirjev ves dan.

Stanje na področju ljudske tehnike je bilo ob začetku akcije po naših šolah zelo žalostno, tako glede zasedbe inštruktorskega kadra, kot tudi v materialni osnovi. Stanje kvalificiranega strokovnega predavateljskega kadra za pouk in vodenje raznih dejavnosti na področju ljudske tehnike je ostalo do danes še nespremenjeno. Malo boljše pa je z organizacijo delavnic. Ob začetku akcije smo imeli samo eno delavnico za tehnični pouk. Sedaj pa je stanje precej boljše, saj so ustanovili delavnice povsod tam, kjer imajo za to potrebne prostore. Delavnice imajo sedaj že na sedmih šolah. Težje pa je z njihovo opremo. Kolektivna darila ob lanskolletni novoletni jelki so bila tam, kjer urejajo delavnice, povsod namenjena za izpopolnitev opreme. Tudi za letošnje praznovanje smo priporočali gospodarskim organizacijam, da s svojimi kolektivnimi darili obogatijo skromno materialno osnovo za tehnično vzgojno dejavnost pionirjev na naših šolah.

Vidite, dragi bralci in naročniki „Naše komune“, vse okrog pisanja in tiskanja še tako majhnega časopisa ni tako preprosto in lahko, kot bi si to marsikdo predstavljal. Ze manjša spregledana napaka bodisi v uredništvu ali pa v tiskarni, je lahko vzrok delovnemu zastoju in zakasneli izdaji, ki ga bralci kaj nestrpno pričakujejo in se hudujejo, če ga ne dobe ob pravem času. Po opravljenem delu, ko bralci zadovoljno sede za mizo, doma ali v kavarni, urednik pazljivo prebira časnik za mizo v uredništvu, da najde morda še, kar je pri delu spregledal, in prihodnjič popravi v upanju, da mu bodo naročniki zaradi preobilice dela oprostili eventualno napako, njegovo ali pa večnega tiskarskega škrtata.

Tako, vidite, dragi bralci, delo urednika in njegovih sodelavcev ni lahko, veliko ur je potrebno prebiti za pisalno mizo, koliko prečitih nočnih ur med rokopisi, čitljivimi in nečitljivimi, da dobijo naročniki lahko vselej brez zamude „Našo komuno“.

VLADO FIRM

Pionirska komisija pri Zvezi prijateljev mladine je novembra obiskala vse pionirske odrede v naši občini in se zanimala med drugim tudi za dejavnost v okviru programov jugoslovanskih pionirskih iger. Ugotovila je, da akcija poteka v redu in da v pionirskih odredih delajo več kot pa o tem pišejo ali poročajo. Tiste pa, ki z delom še niso pričeli smo vzpodbudili in jim svetovali, kako naj prično z delom.

Se pred novim letom so vsi pionirski odredi in društva prejeli razpis občinskega odbora za jugoslovanske pionirske igre, ki predvideva podelitev nagrad ob zaključku JPI. V zadnjem obdobju pionirskih iger „Tehnično kulturo mladim“, pa se pionirski odredi, klubi mladih tehnikov in drugi, skrbno pripravljajo na razstave, kot prikaz dela in uspehov na tem področju udejstvovanja pionirjev in mladine, na zlet mladih tehnikov, ki bo spomladi in na številne prireditve in na akcije ob zaključku JPI.

Veliko razumevanje je pokazala tudi občinska skupščina, saj je v letošnjem proračunu predvidela 500.000 dinarjev za jugoslovanske pionirske igre.

- Naloga vseh družbenih činiteljev v občini
- pa je, da omogočijo pionirskim odredom,
- vzgojno-varstvenim ustanovam osnovne, materialne in kadrovske pogoje, da bi tudi v
- to interesno vzgojno področje lahko vključili
- še več pionirjev in mladine.



Dela je vedno dovolj, če so zraven le prične roke. Tako je vselej tudi ob urah tehničnega pouka na osnovni šoli v Polhovem Gradcu.

Zanimivosti

iz
naših
KRAJEV

Barje

ZELIJO SI AVTOBUSNO PROGO OD CRNE VASI DO IŽANSKE CESTE

Občani na Barju so na zadnjem zboru volivcev izrazili željo, da bi občinska skupščina posredovala pri avtobusnem podjetju, da bi uvedli avtobusno progo od Crne vasi do Ižanske ceste. Zdaj, v zimskem času pa bo treba misliti tudi na stalno pluzenje snega na cesti med Lipami, Crno vasjo in Ižansko cesto. Slej ko prej pa bo treba v Lipah urediti tudi vodovod. Če žanj ne bo sredstev, bo treba misliti na etapno gradnjo.

Turjak

UREDITEV CESTNE KANALIZACIJE

Cestno kanalizacijo, med potjo pri šoli na Turjaku, bo treba čimprej urediti, saj je ostala kanalizacija ob gradnji nove ceste do Kočevja, še neurejena. Na cestnih prehodih bo treba postaviti tudi opozorilni prometni znak, ker hodijo otroci čez cesto v šolo in prehodi še vedno niso dovolj zavarovani. Ob novi cesti bo treba slej ko prej postaviti tudi turistično tablo za Turjaški grad, ob tem pa ne bi kazalo prezreti tudi več usmerjevalnih napisov za dohode h gradu.

Kozarje

SAMOPRISPEVEK ZA GRADNJO VODOVODA

Zadnji zbor volivcev je v Kozarjih sprejel med drugim tudi sklep, da bo za gradnjo vodovoda treba začeti zbirati sredstva s samoprispevkom. Čimprej pa bo treba določiti tudi odškodnino za popravilo ceste in mostu pri Dolgem mostu ter na tak način zagotoviti tudi sredstva. Ob tem pa bi istočasno določili slehernemu koristniku višino njegovega prispevka. Če koristniki ne bodo plačevali prispevka, pa bodo ceste zaprli.

Črni vrh

ZA CESTO DO BUKOVEGA VRHA

Cesta od Črnega vrha do Bukovega vrha je v zelo slabem stanju, zato bo treba misliti na njeno čimprejšnjo ureditev. Zanj pa tudi nihče ne skrbi, zato so vaščani na zadnjem zboru volivcev zahtevali, da prevzame ceste pod svoje okrilje občinska skupščina in namesti cestarja, ki bo skrbel za njeno vzdrževanje.

Male Lašče

ČIMPREJ UREDITI AVTOBUSNO POSTAJO

V Malih Laščah bo treba čimprej urediti avtobusno postajo, vsaj pri dveh progah. Ob tem pa bo treba spremeniti tudi jutranji avtobusni vozič z odhodom iz Velikih Lašč ob 5. uri in s povratkom iz Ljubljane ob 12. uri. Drugi avtobus naj bi odhajal iz Velikih Lašč ob 14. uri, vračal pa bi se ob 21. uri. Ob tem pa še ni rešeno vse. Volivci, ki so se udeležili zadnjega zbora volivcev, so bili tudi mnenja, da bi avtobus, ki vozi na progi Ljubljana—Rob, vozil iz Ljubljane do Rašice, od tu pa preko Kneja, Karlovice, Male Slevce, Dvorske vasi, Velikih Lašč, Rašice in šele po tej krožni progi naprej do Roba.

V Velikih Laščah bi kazalo razmisliti tudi o ureditvi trgovskih lokalov, ki spričo vedno večje obremenjenosti ne zadoščajo več naraščajočim potrebam.

NAŠI * kulturni * ŠI * SPOMENIKI



Spomenik velikemu rojaku iz Spodnjih Retij — slovenskemu pisatelju in literarnemu kritiku, Franu Levstiku v Velikih Laščah

URENJE VAM

bralci, dovolite, da vam povemo, kaj vse boste lahko letos brali v tem našem mesečniku.

Kot vidite smo vas presenetili že v prvi letošnji številki. Naše stalne rubrike so dobile namreč nove, za oko sila prijetne oblike. Vendar pa je to le en korak naprej. Zaupati vam tudi moramo, da tiskamo „Našo komuno“ v težjih razmerah kot ostali ljubljanski lokalni časopisi in čeprav je naša tiskarna mnogo manjša od ostalih, vas vsak mesec obišče naš list. Pomisliti morate koliko naporov gre prav pri takšnih opravilih in dihamo ob vsem tem še kopico dela z dopisi, delom v uredništvu, odpremi lista in kolportaji. Dela je potemtakem več kot preveč in če vam povemo še to, da sloni delo le na peščici tovarišev v našem uredniškem odboru, se lahko zamislite nad tem, ko vsak mesec prejmete „Našo komuno“.

Kot smo obljubili vas letos prav gotovo ne bomo pustili na cedilu. Skušali bomo, seveda kolikor bo v naših močeh, ustreči vsakomur med vami. Poleg stalnih rubrik — „Ali že veste, da...“, „Naš razgovor“, „Sportni mozaik“, „Zanimivosti iz naših krajev“, „Zakaj tako?“ in „Mnenja drugih“, bomo skušali zadovoljiti bralce še z novimi, zanimivimi in pestrimi rubrikami. Vse naše delo pa naj bi v dobrni meri slonelo na kritičnosti vseh tistih drobnih, vendar v življenju tako značilnih vprašanj in problemov, ki tarejo naše občane. „Naša komuna“ naj postane torej najširša tribuna mnenj, predlogov in želja naših občanov. Postane naj torej tribuna mnenj, želja in predlogov, ki bodo ob javnih razpravah v prid občanom pri njihovem vsakdanjem delu in življenju.

Prav zato si želimo od vas, dragi bralci, čimveč kritičnih sestavkov, ki naj bi spregovorili o vseh pomanjkljivostih, obljubah, nepravilnem odnosu, skratka o vsem, kar ne more prezreti človekovo oko. Če bo v „Naši komuni“ letos sodelovanje takšno, kot si ga vsi želimo, bo list postal v najširšem pomenu besede — informator vsega, o čemer velja spregovoriti z odkrito besedo v korist vseh naših občanov.

*Bežite in šizite
Našo komuno*



Rakitno je letošnje zimo že zgodaj prekrila snežna odeja. Otroške radosti in veselja ni manjkalo tudi na njenih gričih in planjavah.

Karlovica

ZA ZDRAVO PITNO VODO

K gradnji vodovoda, ki je več kot potreben prav v tem kraju, bo morala prispevati tudi kmetijska zadruga iz Velikih Lašč. Iz zadrugnih hlevov se namreč izteka gnojnica med pitno vodo, ki je zdaj okužena. Vprašanje pitne vode bi tako kazalo urediti z gradnjo več manjših vodovodov, kar bo seveda precej cenejše, kot pa gradnja skupnega vodovoda. Kot kaže, pa letos za gradnjo vodovodov, ne bo na voljo potrebnih sredstev, občinska sanitarna inšpekcija pa bo uredila le vprašanje pitne vode. Tako bo treba to delo ob pomanjkanju sredstev, preložiti še za leto ali pa morda tudi za dve leti.

Pijava gorica

CESTE IN JAVNA RAZSVETLJAVA

Z novo cesto, ki povezuje Skofljico s Kočevjem, se je čez Pijavo gorico močno povečal avtomobilski promet. Ker pa cesta ni urejena, dvigajo avtomobili precej prahu, ki seda na strehe, od tu pa v deževnih dneh po žlebovih v vodnjake. Ker pa je kapnica edina pitna voda, bo treba cesto v poletnih mesecih preliti z emulzijo in s tem preprečiti okuženje pitne vode.

Ceste in poti so pavsod poglavje zase. Nič drugače ni tudi v Pijavi gorici. Vaščani si želijo, da bi čimprej uredili vse, kar jim je ostalo od obljub na zborih volivcev, od cestne razsvetljave do nekaterih krajevnih poti in cestnih priključkov. V Pijavi gorici pa bo treba misliti tudi na asfaltiranje ceste, ki pelje mimo kraja, nič manjše pa ni tudi vprašanje gradnje novega vodovoda, saj kapnica kot edina pitna voda zares v ničemer več ne odgovarja sedanjemu načinu življenja. Ob teh dveh najbolj gorečih željah domačinov, pa ne bo moč prezreti tudi čimprejšnjega urejanja socialnih problemov starih in onemoglih.

Škofljica

PODALJSATI VODOVOD

V Skofljici razmišljajo o tem, kako bi načrte predvidenega vodovoda za naselja Lanišče, Reber, del Skofljice in Pleš, razširili še na Glinek, Zalog, Gumišče in Gornje Blate. Temu vprašanju vzporedno pa se domačinom vsiljuje tudi misel, da bo treba pospešiti izdelavo urbanističnega načrta za to področje. Lesni kombinat predvideva že prihodnje leto v Skofljici gradnjo svojega žagarskega obrata, zanimivo pa je tudi, da bo ob končanih novogradnjah usmeril vso svojo dejavnost na to področje in se tudi naselil v Skofljici.

Hruševo

SKRB ZA CESTO IN MOST

Cesta skozi Hruševo in most čez Gradaščico, sta slabo vzdrževana, zlasti še v zadnjem času, zato bo treba posvetiti več skrbi tudi temu dvema vprašanjem. In kaj neki počne ob vsem tem še cestar, ki slabo opravlja svoje delo? To se lahko upravičeno sprašuje marsikdo v Hruševu. Ceste bodo to leto redno vzdrževali, za ureditev električnega omrežja v Hruševu in delu Gaberja, pa ne bo na voljo razpoložljivih finančnih sredstev in bo treba z urejevanjem bržčas počakati še do prihodnjega leta.

IG

ZBIRANJE SREDSTEV ZA NOVO ŠOLO

Za prepotrebno gradnjo novega šolskega poslopja, bodo na Igu začeli z zbiranjem prostovoljnih prispevkov, tako, da bi omogočili čimprejšnjo gradnjo tega objekta. Ker predstavljajo ovinki pri Gerbcu, Kraljčju in pri Anzelcu ter pri Mavcu v Mateni, vedno večjo oviro naraščajočemu prometu, bodo skušali čimprej urediti tudi to vprašanje.

Odločneje kot kdajkoli poprej

Leto 1963 je bilo za naše športnike morda eno najuspešnejših, odkar so po nekaj letih posegli v borbo tudi za najvišje svetovne naslove. Pričujoča beležka je le del vsega, kar so naši športniki dosegli doma in na tujem z nekaterimi blešočimi rezultati, ki opozarjajo na marsikaj. Zlasti se na odgovornejšo skrb za naš vrhunski šport, ki smo mu vse doslej kaj preprosto krojili usodo s peščico sredstev, ki niso zadoščala niti za najosnovnejše potrebe. In če bo temu res tako tudi v prihodnje, bo

Sportni mozaik

treba enkrat za vselej izreči besedo, ki govori v prid široke množičnosti in vrhunskih stvaritev, dosežkov, za katere vemo, da izvirajo iz množičnih športnih dejavnosti in so torej posledica dolgoletnih prizadevanj, skratka dela, ob katerem pa je treba z malce več razumevanja muditi vsaj najosnovnejša sredstva. Naj bo okrog sredstev, o katerih bomo bržčas govorili še leta in leta, dovolj. Poglejmo zdaj na kratko, kaj čaka v letošnji sezoni naše športnike doma in na tujem.

Začnimo kar z balinarijo. Pred letom dni smo doživeli velik, morda edinstven uspeh, ki nam je bil ljub, da so člani „Zabe“ bili že od



Lojze Mikolič — tudi letos v borbo za Titov pokal

nekaj na vrhu jugoslovanskega balinarskega športa. Najprej je moštvo „Zabe“ na državnem prvenstvu četvork v Ljubljani osvojilo najvišji naslov, Avgust Petrovič pa je v Zagrebu k temu uspehu dodal še enega — prvo mesto med najboljšimi balinariji v državi. Letos torej čaka naše balinarje odgovorna naloga. Braniti bo treba kar dva naslova državnih prvakov. Da pa je taka odgovornost kaj več kot lahka, nam ni lahko edini tudi v tej ugotovitvi.

Andrej Boltežar, najboljši jugoslovanski kolesar v letu 1963, zmagovalac jugoslovanskega „Tourea“ in povrh vsega še najboljši športnik naše občine, misli že zdaj, ko asfaltne preproge še pokriva precejšnja snežna odeja, na pomoč Japonsko. Kako tudi ne, saj je največja želja vseh športnikov sodelovati vsaj enkrat na največji predstavi sveta — na olimpijskih igrah. Po štirih letih bo Tokio zamenjalo Rim. Poprej ga čaka še več težjih mednarodnih preizkušenj. Doma, dirki „Po Sloveniji in Hrvataki“ in „Po Jugoslaviji“, na tujih cestah pa vsakoletna dirka Berlin—Praga—Varšava in še obilica sročanj z najboljšimi kolesarji-amaterji na svetu. Govorice, da bi Andrej prešel v vrste profesionalnih kolesarjev, so vsaj za zdaj brez vsakršne osnove. Morda pa bi naš najboljši kolesar čez leto ali dve, če bo seveda temu res tako, zamenjal svoj klubski dres. Vendar pa je odločitev o tem na njegovi strani. Ta čas vemo le to, da je Boltežar svoje prijatelje z domačih cest, na katere ga vežejo nepozabni spomini. Ob koncu sezone

bodo naši najboljši športniki sodelovali na olimpijskih igrah v Tokiju. O udeležbi kolesarjev za zdaj še ni dokončne rešitve. Prav bi bilo, da bi Boltežarja pozdravili tudi v daljni Japonski, na njegovem prvem olimpijskem nastopu. Tokrat le: „Andrej, srečno vožnjo, tudi v letu 1964!“

Vrnimo se za čas še na nogometna igrišča. Na žalost le na enega, saj smo lani izgubili drugega slovenskega ligaša — Odred-Krima, ki je prenehal delovati sprico neurejenih finančnih odnosov, ob katerih je klub slednjič klonil. V slovenski ligi smo torej ostali z enim samim predstavnikom — viško Svobodo. Po odličnem startu v prvih kolih in nesrečnem porazu s celjskim Kladivarjem, kasnejšim jesenskim prvacom, je Svoboda zasedla tretje mesto. Upanje na najvišjo stopnico še ni odšlo v pozabo. Kot kaže bo spomladi mnogo bolje. V klubu pričakujejo novih moči, ki bi morda odločale tudi o spomladanski razvrstitvi na vrhu. Kljub temu, da pričakuje Svoboda oba resnejša kandidata za prvo mesto v Ljubljani, bo treba z vso resnostjo poseči v borbo tudi z ostalimi partnerji. Med njimi je več nevarnih zasledovalcev, ki utegnejo prekrižati še marsikateri račun vodečim enajstoricam. Napeti bo treba torej vse sile, ki so več kot potrebne pri moštvu, pripravljenem za končni in odločujoč fini.

Partizan-Krim, ki spretno „Krmari“ med najboljšimi domačimi rokometnimi ekipami, je ob odhodu Domnika in Jankoviča, zaigral brez vsakršne volje in pripravljenosti, da poseže v vrh slovenskega nogometa. Po nepričakovanem uspehu v tekmovalju za jugoslovanski pokal, kjer so se uvrstili celo med osem najboljših moštev v državi, so rokometasi z Rakovnika popustili kot morda nikoli poprej. Ko govorimo o neuspehih, vse premalo mislimo še na drugo stran. Neurejeni odnosi, pomanjkanje sredstev, so torej izhodišče, ob katerem se velja zamisliti. Spomladi bo kot kaže, šlo vse na bolje, in prav je tako.

Košarkarji Svobode so se vrnili spet v elitno republiško ligo. Pod spretno roko trenerja Lokarja in z nekaterimi odličnimi močmi, ni bilo težko vrniti moštvu ugled, ki ga je uživalo še nekaj let poprej. Letos bo konkurenca v slovenski ligi še toliko močnejša, kljub temu, da se je Slovan uvrstil v zvezno ligo. Spoprijeti se bo treba s starimi znanci najvišjega republiškega tekmovalja — kranjskim Triglavom, Ljubljano, Ilirijo, Domžalami, Lesonitom, Branikom, Mariborom, Elektro in z drugimi.

H koncu le še beseda ali dve o strelcih. Ze dvakrat zapored smo bili zadnja leta priče osvojitvi najvišje lovorike v našem strelstvu. Planinc, Dimic, Jež, Mikolič in Vrbinc so se vrnili z državnega prvenstva v Zagrebu in v Beogradu s pokalom predsednika Tita. Zelja, da bi tudi letos osvojili Titov pokal, je tudi želja vseh naših strelcev. Odgovornost je precejšnja. V tihi želji je tudi naše največje letošnje pričakovanje. Torej še tretjič v boj za najvišje domače strelsko priznanje!



Peter Dimic — spet v zmagoviti ekipi

Da ob koncu ne prezremo še naše Metke. Mladinske državne prvakinje v orodni telovadbi, Metke Cerkvenikove. Letos se bo pridružila članski vrsti. Morda prav letos ne bo toliko uspehov kot lani, zato pa je na dlani opravičljiv razlog. Metka bo namreč spomladi na zrelostnem izpitu in bo treba orodje zame-



Jože Vrbinc — pred letošnjimi strelskimi preizkušnjami

njati s knjižjo, ki ji pa ni bila nikoli tuja, saj je na viški gimnaziji veskozi dobra dijakinja. Za zrelostnim izpitom pridejo na vrsto še težavnejše preizkušnje na orodjih. In upamo, da nas tudi na njih ne bo razočarala.

Vsem, ki bodo v letu 1964 na asfaltnih trakovih, nogometnih igriščih, rokometnih terenih, v telovadnicah, na balinarskih stezah, v borbi pod koši in v partizanskih društvih, morda odločneje kot kdajkoli poprej, ponesli ime viške občine na mednarodna športna prizorišča, naj velja naša iskrena želja — Srečno in obilo uspehov!

BELEŽKA

Volja ne pozna meja

V delovni sobi med številnimi pesmimi in notami, sem našla tovariša Valjavca, ravnatelja osemletke v Velikih Laščah. Rad se ukvarja z glasbo, igra na harmoniko in vodi mladinski pevski zbor. Ta s svojimi točkami obarva in popestri mnogo vrstne proslave celoletnih praznikov. Velikolaški otroci radi pojejo, zato se v lepem številu vključujejo v pevski zbor. Meseca aprila so celo nastopili v Ljubljani.

Številno obiskan je tudi košarkarski krožek. Lani so uredili igrišče.

V šahovski krožek prihajajo že celo šolarji iz II. razreda, okrajnega tekmovalja pa so se udeležili tudi 13 do 14 letni. Tudi namizni tenis prav radi igrajo, s filmskim krožkom pa učenec prikazuje dobre filme in jim tudi omogočajo razumevanje filmskega jezika.

Tudi učna krožka matematike in slovenščine dobro uspevata.

In pouk? Vršni se v dveh izmenah. Šola ima 12 oddelkov. Sem prihajajo učenci iz podružničnih šol, kjer nimajo osemletke: (Turjak, Veliki Osolnik, Mohorje, Karlovica, Rob, Sv. Gregor itd.). Od tujih jezikov so poučevali nemščino, z letošnjim šolskim letom pa so z nastopom tovarišice Jelenčeve, ki je doma prav iz Velikih Lašč, uvedli tudi angleščino. V tem predmetu beležijo uspehe. Zanj so se prav kmalu začeli zanimati tudi odrasli. Prejšnji mesec so že organizirali večerni angleški tečaj, ki ga obiskuje 16 obiskovalcev. Tovarišica Centova, tečajnica — sicer vzgojiteljica v velikolaškem vrtcu, mi je povedala, da se z veseljem poglablja v posamezne lekcije, ker jim tovarišica Jelenčeva s sodobnimi prijemi nenehno budi zanj vsestransko zanimanje.

V načrtu imajo tudi predavanja za kineško mladino.

Zastoj pri gradnji vodovoda

Ze pred leti začeta akcija v gradnji oziroma dograditvi vodovoda na območju krajevne skupnosti Škofljica, terja končno rešitev. To je potrdil tudi zadnji zbor volivcev. Del Škofljice je dobil zdravo pitno vodo v letu 1960, s podaljškom ljubljanskega vodovoda, preostali del in bližnje vasi pa se še sedaj oskrbujejo z vodo iz različnih virov. Nekaterim vasem, n. pr. Zalogu, v sušnih obdobjih, celo zmanjka vode za vsakodnevno uporabo in jo nosijo od drugod. Vsa nadaljnja dela, da se vodovod razširi še na preostali del Škofljice in bližnje vasi, so bila prekinjena, zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Dela, ki so še preostala za razširitev vodovoda za celotno območje, naj bi predvidoma veljala okrog 15 milijonov dinarjev. Občani so pripravljeni po svojih močeh prispevati pri gradnji. V ta namen so že organizirali gradbeni odbor, ki je poskrbel za izdelavo potrebnih načrtov, organiziral akcijo med občani in si tako zagotovil uporabnike za sodelovanje pri gradnji. V tekočem letu pa je aktivnost delovnega odbora prenehala iz že znanih razlogov. V predlogu družbenega plana proračuna občine Ljubljana-Vič-Rudnik za leto 1964 in predloga za dograditev vodovoda na Škofljici, so občani mnenja, da je treba delo slej ko prej dokončati.

H. L.

NOVOSTI KNJIŽNICE „PREŽIHOV VORANC“

Leposlovna dela:
Andrić I.: Poti — obrabi — pokračine
Bevk F.: Otroci samote
Bullock A.: Hitler
Cronin A. J.: Citadela
Godina F.: Bele tulpike
Habe H.: Če jih tisoč pade
Hudales O.: Med dvema svetovoma — 2. del
Ingolič A.: Matevž Visočnik
Jan I.: Skozi zasede
Llewellyn R.: Kako zelena je bila moja dolina
Ludwig E.: Kleopatra
Ortiz A.: Juyungo

Mladinska literatura:
Andersenove pravljice
Bauman H.: Uzljeni krokodil
Jurčič J.: Hči mestnega sodnika
Pahor B.: Mali samouk

Največ povpraševanja je po naslednjih delih:
Golon A. & S.: Angelika
Druon M.: Sestanek v peklu
O'Hara, J.: Hiša North Frederick št. 10
Ellert G.: Atila



37. „Mihec, naprej ne morem, za tovariši moram. Potrebujemo me. Saj veš, vojskujemo se. Lahko boš našel domov, če paziš na italijanske patrulje, ki se potikajo po dolini. Jih vidiš?“ Z roko mu je pokazal črne sence, ki so se premikale v okrilju večernega mraka v dolini.



38. Mihec ga je prijel za roko in ga toplo pogledal z velikimi rjavimi očmi. „Stric Jaka, naj še kaj pride, pa drugi tudi.“ — „Bomo prišli, bomo, k tebi in stari mami. Morda bo tudi tvoj očka z nami.“ Mihecu so se zaiskrile oči. „Da, z očkom,“ je komaj slišno spregovoril.



39. „Sedaj moram pa res pohiteti, Mihec. Le tako pridem nam ostani, ti, pogumni naš pionir.“ Stisnil je malo Mihecu roko in že ga je vzelo temno in skrivnostno šumeče grmovje širnih dolomitskih gozdov. Mihec je ostal sam in sree mu je začelo močno biti. Se je pogledal v dolino.



40. Streljanja ni bilo več slišati. V gozdovih je bilo vse tiho. Daleč na obzorju se je prižgala zvezda, ena sama, medlo in slabotno, kot bi se bala, da ne osvetli padajoči mrak, ki je skrival hrabre partizanske borece, ki so z vseh strani hiteli na novo zborna mesto.



41. Mihec pa je stekel po strmini, da je veter zavijal za njim. „Domov moram. Ves dan me ni bilo. Stara mati bo v skrbeh,“ mu je rojilo po glavi. Preskočil je potok, ki je šumel ob vzhodu in stekel čez travnik na glavno cesto. Pred seboj je zagledal nekaj temnih postav. Lahi!



42. Brez besed so ga vojaki nekaj časa opazovali. Vojak majhen možic, do zob oborožen, je stegnil roko in ga zgrabil za uhelj. „Kje si bil potepuh?“ ga je nahrulil v slabi slovenščini. „Brž povej, sicer...“ Mihec je prestopal, se uščipnil v nogo in zdrdral:



43. „Stric, ves dan iščem kozo, zgubil sem jo na paši, tam v rebri. Stara mati bo huda. Ne upam se domov, stric.“ Vojak ga je stisnil za ramo in stresel. „Hm, tako, kje pa so partizani, mali. Le povej, če ne boš presneto tepen in še po staro mater pojdemo!“



44. Mihecu so se zasolzile oči. Hlipaje je zrl v italijanske mračne obraze pred seboj in stiskal vrv. „Ne vem, stric, k nam jih še nikoli ni bilo. S staro materjo sva sama v koči na koncu vas.“ Z roko je pokazal v drugo smer. „Kozo bi rad, našo kozo, stric!“



45. Srepa so se zasvetile oči malega in nadutega vojaka. „Domov, toda brez kozice. Gorje, če si nas nalagal! Že pridemo k stari materi. Kje je tista hiša?“ — „Tam, tam,“ je olajšano kazal Mihec z roko v mrak, skozi katerega ni bilo več mogoče ničesar razločiti. Ne naselja, še manj pa hiše.